N:o 10
30. IX. 1930.

HERÄÄ S MI!
Sanoista t ain!

ISÄNMAA

kutsuu kaikkia rehellisiä kansalaisia vaaleihin lokak. 1 ja 2 pnä kukistamaan kommunismia äänestyslipuilla. Kansalaiset: punainen viiva valkoisten puolesta, punaisia vastaan! Äänestäkää vain Lapuan liikkeen kannalla olevia ehdokkaita!

TOIMITUSKUNTA:

K. R. Kares. Vihtori Kosola (vastaava päätoimittaja). Iivari Koivisto. Vihtori Herttua. Vilho Viita (toimitussihteeri). Yrjö Nikula (taloudenhoitaja). Kustaa Lahdensuo. Antti Isotalo. Paavo Osola. Heikki Jokilahti. Juho Ekola. O. A. Hokkanen. Juho Tala. R. von Essen. Hille Sipilä. Arvo Sihto. Martti Rantanen. Kalle Varpula. Viljo Knaapi. V. Särkijärvi. Lenni Laakso. Onni Porkka. Matti Similä. Heikki Alamäyry. Lauri Haikola.

Irtonumero 3 mk.

Yli hajoitusyritysten eheyteen.

Elämme vaalitaistelun raskaspaineista aikaa. Se heinäkuinen päivä, se kirkas ja suuria lupaava, joka näytti niin valtavana kansamme sisäisen voiman, se on niin etäällä takanapäin, että moni kai on sen jo unohtanut. Näyttää ainakin siltä muutamista merkeistä.

Täytynee tosin myöntää, että siirtyminen talonpoikaismarssista uusiin vaaleihin merkitsi sisäisesti putoamista korkeudesta maan kamaraan. Ei voinut estää mieleen tulemasta, että vaaliaika on lähimain samaa, kuin ylimmilleen kiihdytetty ja paisutettu puolueiden ja niiden äänenkannattajien johdolla käyty kansalaisviirien tappelu sanan voimalla. Sellaista se on ollut ennen. Ja nyt, kun näytti että juuri on päästy kuin ihmeen kautta suureen yksimielisyyteen suuren asian ympärille, tuntui vaaliajatus sitäkin karummalta. Mutta toisin ei voinut tapahtua, kun kerran edellinen eduskunta ei vastannut heinäkuun 7:tenä yhtyneen kansan tahtoa.

Ja vaalit siis lähestyvät.

Onnellista oli, että sekä Lapuan liikkeen johto että Suomen Lukko yhdessä muiden kommunismia vastustamaan liittyneiden järjestöjen kanssa antoivat ensimmäisen vaalitunnuksen julkisuuteen. Siinä lausuttiin sama ajatus, joka oli yhdistänyt heinäkuun 7:n päivän joukot: ehjä ja selvä rintama vaaleissa kommunismia vastaan, kaikki isänmaalliset puolueet yhteen vaaliliittoon! Ja sehän sisälsi koko kansamme parhaimmiston hartaan toiveen. Sillä itsestään selvää oli, että vain äärimmäisen tiukasti yhteenliittymällä vaaliliitoiksi on meidän oloissamme saatavissa sellainen eduskunta, joka kykenee säätämään kommunismin tukahduttamiseksi välttämättömät lait.

Mutta mitä on saatu senjälkeen nähdä?

Entiset, vanhat puoluevaistot ovat heränneet, hajoitustyö on käynnissä ja tunnusta jos kuinka karkeaa on tuotu hajoituspyyteille peitteeksi. — "Isänmaan onnen puolesta" erillään vaaleihin! Se edistyy hajoituksesta parhaiten! — kuuluu yhtäältä.

— "Laillisuuden puolesta" — julistetaan toisaalta. Se kun viime aikoina on muutamien käsityksen mukaan ruvennut horjumaan.

— "Länsimaisen yhteiskuntajärjestyksen" nimessä harrastetaan eristäytymistä taas jossakin. Ja "yksilön vapauden sortoa" valittaa joku hajoittamista neuvova ääni. — "Kansan vallan" tukeminen on muutamilla hajoittajilla tunnuksena ja "esivallan ja hallituksen auktoriteetin nostamista" niinikään mainitaan hajoituksen syynä. Ja niin edespäin monta hyvää ja tarpeellista asiaa.

Vaan minkä verran oikeutusta heillä on käyttää suuria tunnuksia?

Isänmaan onnen puolesta! Tietävätkö nämä hajoittajat, milloin ja kenen isänmaa hajoituksesta on hyötynyt? Meidän kansallemme ainakin on riita ja epäsopu ollut kaikkein pahin menestyksen este läpi aikojen. Jos taas joku kulmakunta haluaa erikoista isänmaallisuuttaan korostaa yli muun kansan, niin siihen tulee kyllä paljon sopivampia tilaisuuksia, kuin tällainen ajankohta joka, jos mikään pakoittaa kansan liittymään yli kaikkien esteiden yhteen rintamaan isänmaansa turvaksi ja suojaksi. Onhan jokainen hajaannus nyt vain tuen antamista isänmaata vastustaville voimille. — Näin ollen on kyynillisintä julkeutta edes puhua isänmaasta hajoituspyyteittensä verhona.

Laillisuuden puolesta eri vaaliliittona! Laillisuuden aate kärsii, jos yhdyttäisiin niiden kanssa, jotka ovat hyväksyneet ne ja ne teot ja sitten seuraa tuo monesti toistettu tekojen sarja alusta loppuun uudestaan tuomittuna, väritettynä ja paisutettuna. Ja kaikkein laillisimpana esiintyy tällöin punainen vasen! Heillä on julmaa kiivautta asian puolesta loppumattomiin.

Voi, jospa sitä olisi ollut jo paljon aikaisemmin! Voi jospa täällä olisi todella laittomat teot jo aikaa tällä kiivaudella tuomittu! Nämä tämän hetken laillisuuden intoilijat eivät kai jaksa käsittää, että juuri kaikki ne vuodet, jolloin he puolestaan sallivat mitä törkeimmän laittomuuden pesiytyä ja levitä maassa, niin että se tahrasi jo kaikki laitokset ja sai tyyssijansa itse lainsäätäjien huoneeseen, nämä intoilijat eivät käsitä, että silloin karvasteli monta kertaa hyvin kipeästi lainoppimattomankin kansalaisen tuntoa. Tuskinpa on sattumaa, että kansannousun johtaja Vihtori Kosola, aktivisti ja vapaustaistelija on katsellut valtiollisen elämämme kulkua kodistaan, jota vastapäätä seisoo vapaussankarien kumpu ja Lapuan kirkko; tuskinpa sekään, että Herttua, kuten toisetkin Lapuanliikkeen miehet ovat omakohtaisesti eläneet vapautemme puolesta kovat kokemukset tahi se, että ne hengen miehet, jotka ovat käyneet tämän kansanliikkeen johtoon, ovat seuratupien penkeillä oppineet tuntemaan miten kansan sydän lyö. Tätä eivät ymmärrä nuo intoilijat, jotka ovat puolue-elämään niin piintyneet, että he johtoistuimilla istuen antavat puolestaan maan rauhassa kulkea tuhoa kohden. Eivätkä kai he sitäkään jaksa ymmärtää, että tässä maisessa elämänmenossa tulee myöskin sellaisia kohtia, joissa ei kirjain pelasta, vaan jossa täytyy kuunnella sisäistä lakikirjaa, sitä kirjaa, joka isänmaataan rakastavalla kansalaisella on omassatunnossa, täytyy kuulla enemmän Jumalaa kuin ihmisiä. Joka tämän myöntää ja ymmärtää, sille ei jää epäselväksi, kutka täällä todella laillisuuden puolesta taistelevat ja kenelle laillisuuden tunnus oikeudella kuuluu ja kenelle ei.

Länsimaisuuden pelastamisen, länsimaisen yhteiskuntalaitoksen ja oikeusjärjestyksen nimessä on myöskin kuultu vastustettavan isänmaallista yhteisrintamaa. Näin ajatellen siis länsimaisuus säilyisi vain siten, että kommunisteille jätetään menonsa vapaus, korkeintaan valistetaan heitä vähän. Vaikka nykypäivien länsimaisuuteen näyttääkin päivän ohjelmana kuuluvan kommunistiesityksiä verisine tappeluineen eri maissa, ei kai yksikään täysijärkinen ihminen tätä ti-

lannetta haluaisi silti omaan maahansa. Meidät pelasti tästä jo toisen kerran juuri kansannousu. Ja nyt tahtoisi maan hallitus eduskunnan avulla vakiinnuttaa tämän yhteiskuntarauhan pysyväiseksi. Kuinka siis voidaan länsimaista oikeusjärjestystä tukea, tahallaan vastustamalla tätä hallituksen ja kansanliikkeen pyrkimystä? Kuinka palvellaan länsimaista oikeusjärjestystä estämällä ja hajoittamalla sitä toimintaa, jonka ainoa tarkoitus on kristillissiveellisen pohjan säilyttäminen ja turvaaminen tämän kansan ja valtion elämässä. Ei ole tunnettua, että missään muussa maassa kuin Venäjällä peljättäisiin tällaisen pohjan säilyttämistä. Eikö tämä meikäläinen länsimaisuuden puolesta intoileva aloite saa näin suorastaan itämaisen sävyn? Toisin ei voi käsittää.

Mutta julistetaan myös hajoitustyö tarpeelliseksi yksilön vapauden puolesta pakkotoimenpiteitä ja sortoa vastaan. Vasemmiston valitukset tästä sorrosta kiertävät maasta maahan. Mutta tarkoittaako yksikään ajatteleva ihminen tosissaan, että yksilön vapaus ja esim. työväenluokan asia kommunismin kautta voittaa. Luulisi jo sokeankin saaneen tarpeekseen tästä havainto-opetusta kommunismin maasta. Ja mitä meidän oloihimme tulee, onhan juuri kommunismi kärjistänyt tilanteen luokkien välillä, vähentänyt myötätuntoa työväen asiaan enemmän kuin mikään muu. Se on liannut ja tahrannut työväen asiat ja tehnyt mahdottomaksi kaikki siltain teot, yrityksetkin, sillä suuri osa kansastamme on ollut sillä selvällä kannalla kommunismiin nähden, joka ilmenee tunnetussa ruotsinkielisessä julistuksessa kaunistelemattomana: Jumalan ja paholaisen välillä ei sovittelumahdollisuuksia ole. Ja kuinka täällä voidaan edes ajatella taistella yksilön vapauden puolesta, jos lähdetään siltä pohjalta, että ne työmiehet, jotka ovat olleet vapaudestamme taistelemassa, edelleen jätetään yhteiskunnan ulkopuolelle, sillä siltä pohjaltahan vasemmisto lähtee. Eikö heidän kohtalonsa pitäisi liikuttaa jokaisen todella yksilön vapauden puolesta ja sortoa vastaan taistelevan mieltä! Painaahan se ainakin jokaista, jolle vapaussodan saavutus on kallis.

Mutta sitten kuuluu vielä, että kansan vallan puolesta on eristäydyttävä, sillä tämän kansanliikkeen takia kansan valta on joutunut uhanalaiseksi. Kansan valta! Mitä se on? Eikö se yksinkertaisesti ole sitä, mitä kansan vakaisin aines, parhaimmisto, se, joka raskaimmin tuntee vastuun maasta ja kansan kohtalosta, mitä se haluaa ja oikeana pitää, t.s. tuon kansanaineksen tahdon toteutumista. Sen kai lyhimmin sanottuna pitäisi merkitä todellista kansan valtaa. Meillä on käytetty sitä sanaa paljon. Se on ollut ryhmien ja niitä johtavien yksilöiden komea tunnus. Mutta onko meillä teossa paljonkaan saatu kokea todellista kansan valtaa ja kansan tahdon ilmenemistä? Eikö se päinvastoin ole ollut yksilö- ja puoluevaltaa se mikä kansan vallan nimellä on kulkenut. Onko meillä sitten vapauttamisemme päivän ollut yhtään niin puhdasta todellisen kansan vallan päivää kuin viime heinäkuun seitsemäs, jolloin kansan tahto ilmentyi talonpoikaismarssissa? Tokko vain. Ja uutta puhdasta kansan vallan päivää nyt valmistettaisiin tulevasta vaalipäivästä, ellei sitä nyt kaikkinaiset hajoittajat tekisi tyhjäksi.

Ja vielä: esivallan arvoako lisättäisiin hajoituspuuhilla? Minkä esivallan, täytyy kysyä. Eihän meillä esivallan arvo muistaaksemme ole koskaan ollut ylempänä kuin se nyt on, kun esivalta rakentuu ehjän, isänmaallisen kansan tahdon pohjalle. Ja näin lujana sen toivoisi isänmaan ystävä edelleen säilyvän. Meillä on esivalta kyllä tarpeeksi nöyrtynyt kaikenlaisten tuulien edessä ja kumartanut sinne ja tänne. Me tahtoisimme suoraselkäisen lujamielisen esivallan, sellaisen, johon saa luottaa, tuli mikä vaihe tahansa. Ja jo yksin sen takia on yhtenäinen rintama vaaleissa esivallan taakse olojemme vakiintumisen, rauhoittamisen ja lujittamisen ehto. On turhaa puhetta hajoituskeinoin esivallan arvoa yrittääkään nostaa.

Vaikka miten katsoisi, eivät muodissa olevat hajoitustunnukset ole päteviä. Niiden täytynee ollakin vain verhoksi otettuja tunnuksia, joiden alla vanha yksilö- ja puolueintohimo tekee työtään. Voi niitä joukkoja, joille tällaiset kelpaavat.

Ja sittenkin — kaikista hajoituspyyteistä huolimatta on kansamme suuren asian ratkaisu lopullisesti kansan kädessä, jokaisen äänestäjän kädessä. Jos tämä kansa ei tahdo tulla uskottomaksi sille pyhälle mielentilalle, jossa täällä elettiin heinäkuun seitsemäntenä, ei vain siinä valtaisessa joukossa, joka Senaatintorilla valansa antoi, vaan elivät kaikki ne sadat sadattuhannet, jotka ajatuksin ja siunauksin olivat mukana, jos tämä kansa ei tahdo olla uskoton tuolle parhaimmalle itselleen, se täyttää tulevissa vaaleissa teossa tuon annetun valan. Se tuomitsee ala-arvoisina hajoittajien teot, se ei kallista korvaansa niiden pienille pyyteille, se auttaa äänillään vain sitä yhteistä vaaliliittorintamaa, se rakentaa yhteisyyden ja isänmaallisuuden lujalle, horjumattomalle pohjalle. Näin ollen me hajoitus- ja särkemisyrityksistä huolimatta saamme vielä toivoa ja uskoa, että sama terve vaisto, joka niin valtavan kauniina, lupaavana ja voimallisena ilmeni heinäkuun seitsemäntenä, että tuo sama ylempää johdettu voima kuljettaa tämän maan suuret asiat rauhallista tietä onnelliseen ratkaisuun.

Hilja Riipinen.

LAPUANLIIKKEEN YSTÄVÄT.

Lapuan Valtuuskunta suosittelee kansalaisille kuvanveistäjä Oittisen muovaamaa maanviljelijä Vihtori Kosolan kuvaa, jonka myynnistä saaduista tuloista määrätty osa lankeaa Lapuan liikkeen hyväksi.

VAALIT

ja niiden todennäköiset tulokset.

Vaalit lähestyvät. Niiden tuloksia ei tunneta, mutta syytä on niitä jo edeltäpäin harkita. Varsinkin Lapuan liikkeellä on, äkkiyllätyksien välttämiseksi, täysi aihe, kylmät tosiasiat varteenottaen, koettaa muodostaa jo nyt mahdollisimman selvä kuva siitä, mitä tuleva on.

On ensinnäkin todettava, että puoluemieli melkein kaikkialla vielä voitti puhtaan isänmaallisuuden. Yhteisiä Lapuan hengen mukaisia isänmaallisia vaaliliittoja ei kaikkialla syntynyt, ja missä vaaliliittoja syntyi, siellä totuttujen puoluesovittelujen ansiosta niihin pääsi ehdokkaiksi henkilöitä, joissa puoluemieli edelleen, kuten tähänkin asti, aina voittaa isänmaallisuuden, kun nämä molemmat joutuvat milloin vastakkain.

Tästä seurasi, että ei-vasemmistolainen rintama meni rikki. Toisissa vaalipiireissä, joissa on kaksi ei-vasemmistolaista vaaliliittoa, vaalitaistelu näiden välillä on taas käynnissä. Kun tässä taistelussa häikäilemätöntä vaaliagitatsiota voi ja tahtoo käyttää vain isänmaallisen vaaliliiton vastavaaliliitto, niin on tämä jälkimäinen, ennen opituin keinoin ja erityisesti luokkapyyteihin vedoten, vetävä pitemmän korren. Niissäkin vaalipiireissä, joissa on vain yksi ei-vasemmistolainen vaaliliitto, voitaneen tuskin n.s. porvarillistenkaan puolueiden välistä vaalitaistelua välttää. Lisäksi ehdokkaina olevat vasemmistolaiset työlästyttävät. Näissä samoinkuin yleensä kaikissa vaalipiireissä isänmaallisen rintaman rikkoutuminen ja tavanomainen puolueturnaus tuo mukanaan [vaalikyllästymisen, työlästymisen vaalipuuhiin. Sen takia hyvin moni n.s. porvari jättää käyttämättä äänestysoikeutensa. Näin tapahtuu eri syistä. Toiset tekevät sen epävarmuudesta, toiset kyllästyksestä, toiset uhmasta tai suuttumuksesta ja enimmät — pelkuruudesta, halusta vetäytyä pois edesvastuusta sinä ankarana aikana, jonka ymmärtävät käsillä olevan. Näiden uurnille ajamiseksi tarvittaisiin pakkoa, jota kun se pelkuruuden karkoittamiseksi vaatisi aihetta yhä suurempaan pelkoon eli siis pelon tai uhman tappamista vielä suuremmalla pelolla, on mahdoton ajatella syntyvän. Näinollen tuo entinen suurin puolue, äänestämättömien puolue, ei tule nytkään pienenemään, vaan päinvastoin suurenemaan ,ellei mitään odottamatonta tapahdu. Äänestäjien enemmistö on oleva entisiä vannoutuneita puoluemiehiä ja heidän tavallista vaalikarjaansa.

Vasemmiston asemaa vastapuolen hajanaisuus jo sinänsä vahvistaa. Sitäpaitsi on tiettyä, että vasemmiston äänestäjät ovat olleet ja edelleen ovat kansan epäitsenäisintä ainesta, sitä joukkoa, jonka kykenemättömyys itsenäisellä ajattelemisella erottaa oikea väärästä on tehnyt mahdolliseksi sen keinottelun maan asioilla, joka nyt on vienyt kansan sekä henkiseen että aineelliseen sekasortoon. Se "sivistys", jonka tämä joukko on saanut, on ollut vasemmistolaissivistystä ja se on sille tarittu vasemmistolais-juutalaisessa muodossa eli toisin sanoen vatsan kautta päähän. Se "sivistys" on isketty sen päähän niin lujaan, että se toistaiseksi siellä pysyy. Jos siis vaalit ja vaalitaistelu käy tavallista uomaansa, niin vasemmisto on saava uurnille entiset joukkonsa, s.o. sekä sosialistit että kommunistit. Vain pelko tulevaisuudesta, omakohtainen pelko todennäköisistä seurauksista voisi näiden piintyneen päähänpiston joissakin tapauksissa poistaa ja aiheuttaa heidän joukossaan jonkun verran pakokauhua uurnilta. Kun sellaista ei ole, vasemmisto tulee saamaan tarvitsemansa kolmanneksen eduskunnassa.

Tulos tarkastelusta siis on: vasemmisto todennäköisesti vahvistuu ja sen kanssa yhteistyöhön pyrkivä osa n.s. porvaristosta saanee huomattavan jalansijan eduskunnassa.

Mikä siitä on seuraus?

Luultavasti lepäämässä olevat lakiehdotukset hyljätään. Mahdollista kuitenkin on, ettei niin tapahdu, vaan että ne, vihatun Lapuan liikkeen lopettamiseksi, hyväksytään. Mutta kuinka tahansa: Varmaa on, että nykyinen hallitus heti kukistetaan, sitten seuraa koston- ja vallanhimon suloinen tyydytys. Onhan niin monta käsillä olevaa tekosyytä, joissa henkiheimolaiset sen saavuttamiseksi löytävät toisensa. Senjälkeen meille muodostetaan vasemmistolainen kokoomushallitus ja saatujen kommunistilakien kaivertaminen ja entismallisten järjestelyjen toimeenpano voi "vaaranalaisen kansanvallan" nimissä ja pelastamiseksi alkaa. Alkaa myös lapualaisvaino.

Tällainen on todennäköinen tulevaisuudenkuva. Se ei ole kaunis, vaan isänmaallista mieltä masentaa se ei suinkaan saa. Päinvastoin. Terästä sen on luotava tahtoihin ja tarmoa toimintaan sielläkin, missä rauta ennen meltoa on ollut. Vastukset on luotu voitettaviksi, vastoinkäymiset karaistumiseksi. Lapuan henki, isänmaallisuuden pelastava henki on liian kallis puolue- ja yksityiskeinottelulle uhrattavaksi. Hengellinen ja henkinen hätä sekä yleisen ja yksityisen talouselämän rappiotila, joihin puoluekeinottelu ja yksityiseuilu ovat maan ja kansan ajaneet, vain pahenevat, jollei Lapuan henki pääse puolueturmeluksen nujertamalla maassa vallitsevaksi. Että se kymmenvuotisen hapatuksen jälkeen siihen muutamissa kuukausissa olisi päässyt, se nyt ei ollut toki odotettavissa. Johan alusta alkaen on soraääniä kuulunut, ja vaikka kauniita innostuksen hetkiäkin on ollut, niin oli turmelus siksi syvälle syöpynyt, ettei takaisku ollut vältettävissä. Mutta se on vastaiskuilla torjuttava. Suuri päämäärä on pysytettävä selvänä näkyvissä, tahto lujana, järki selvänä, uhrimieli herkkänä ja otteet laajakantoisina. Kun laskelmat tehdään kylmästi harkiten, niin yllätyksiä ei tapahdu, vaan toiminta pysyy tarkoitustaan vastaavana ja tehoisana.

Lapuan liikkeen takana seisovat Pallokentän miesten harmajat, horjumattomat rivit. Heidän siellä vannomansa vala pysyy. Sillä pohjalla on turvallista seisoa; sillä seisoen ei ole lupa päämäärän saavuttamista epäillä.

V. V.

VANHA PAPPI:

Vasemmistomme laillisuustaistelu.

Olen sanomalehdistä saanut lukea vasemmistoruotsalaisten, sosialidemokraattien ja kommunistien yksimielisyydestä uskonto- ja siveellisyysasioissa. Molemmat ovat Suomen kirkon vannoutuneita vihollisia, — uskonnonvapauden kauniin kyltin alla on koetettu riisua ja onkin siinä onnistuttu, Suomen työtätekevältä kansalta sen kallein tavara — Jumala ja Vapahtaja, ja saatu syntymään siveellisesti rappeutunut kansa.

Samanlainen on laillisuustaistelu. Sekin on vain silmänlumetta tyhmiä varten. Näitten veikkosien laillisuuskäsitteet ovat kyllä tunnetut jo suurlakon ajoilta asti. Kummallisia ihmisiä —. Useinkin kansan ensimäisiä häväistiin ja loukattiin mitä törkeimmällä tavalla heidän hyvässä uskossa tekemiensä toimien tähden, raahattiin heidät kodeistaan ja viskattiin kadulle hulikaanien potkittaviksi, lyötäviksi ja rääkättäviksi, leipä otettiin armotta suusta, heidän vaimojaan ja lapsiaan viskeltiin kadulla eläinten jätteillä j.n.e. Silloin opetettiin työkansaa väkivallantekoihin ja murhatöihin. Eipäs lailliset menettelytavat silloin tulleet kysymykseen. Samoin tehtiin maailman sodan aikana, kehoitettiin vastarintaan "laillista" esivaltaa, ryssiä vastaan, joka vastarinta lopulta johtikin vapaussotaan. Mutta eivät nämä toimenpiteet ainakaan lain puustamen mukaisia olleet, vaikka ne kylläkin, ainakin viimeksimainitut, olivat hyväksyttäviä ja välttämättömiä silloisissa olosuhteissa.

Jos nyt muutama ryssän kätyri, vielä päälliseksi kommunismin saastainen epäsikiö, lykätään rauhassa menemään omiensa luokse, kyllä siinä ei luulisi laillisuutta tarvittavan. Nämähän ovat laittomuuden räikeimpiä esitaistelijoita. Ja jos Suomen kansan oikeudentajunta on sen verran reageerannut kommunismin kirousta vastaan, että se tahtoo ajaa roistot kunnallishallituksista ja Suomen Tasavallan eduskunnasta, ei luulisi laillisuudella olevan sen asian kanssa mitään tekemistä, — ei tästä laillinen järjestys maassa ainakaan millään tavalla kärsi. Päinvastoin näyttää kokemus nyt jo ympäri maan, että kommunistit pelkäävät jo vähän selkänahkaansa, häpeävät nimeänsäkin ja piileskelevät pensaissa tai heittäytyvät sosialistien laajan vaipan alle. Kyllä koko huuto siitä, että lapualaisuus loukkaa laillista järjestystä, on viheliäistä taktiikkapeliä noilta samoilta pelimanneilta, jotka tähän saakka ovat suojelleet kommunisteja eduskunnassa ja auttaneet heidän häpeällistä hävitystyötään isänmaan turmioksi. Vasemmisto ei ole milloinkaan tosiaan ollut järki arka laittomuudelle ja vallattomuudelle eikä rikollisuudellekaan (sos.demit 1918). Mutta kun pilkka on käynyt nilkkaan, heidän omille koirilleen, niin harmittaa kovasti, pitäisi muka antaa talonpojille ja muille kolloille päin naamaa, kun tulevat, kun uskaltavat tulla niin hienoja herroja opettamaan kuin esim. vasemmisto-ruotsalaiset professorit ja tohtorit ovat.

J. E. SAINIO:

PUNA-VIIVA.

**Nyt vaaleihin käymme, luo uurnien,
puna-viivan kun piirtää saamme.
Kuin miekankärjellä piirrämme sen,
ett' valkenis vapaus maamme!**

**Sotarintama tää on taistelo, työ
on puolesta syntymämaamme.
Ei vainoojan ruoska mi uhkaa, lyö,
toki horjuta toimintaamme?**

**Tää kansa, mi ennen karhuja kaas',
kotikontunsa korvesta raivoi,
nyt velttona viitsiskö toimia taas,
kävis hautaan, min sortaja kaivoi?**

**Ei! Puna-viivan me vedämme nyt,
kun kurjat sit' vaani ja vainoi.
On taistelo sydämet syttänyt.
Pois kahle, mi päätämme painoi!**

**Sydäntoiveet uskossa oikeuden
— puna-viivassa näämme sen merkin.
Me miehen mielellä piirrämme sen
käsin jäntevin, varmoin ja herkin!**

**Se viivan puna, min listalla näät
on syvintä sydämen verta.
Ja vaali on vapausjuhlamme, häät,
sen tiedämme, vietimme kerta.**

**Näin vaaleihin käymme nyt uusihin taas,
puna-viivan kun piirtää saamme
kuin miekall', mi ammoin sortajat kaas',
ett' valkenis vapaus maamme!**

Pornaisissa 23. 9. 30.

Suomi-yhtiö & Lavonius juhlivat.

Suomi-yhtiö on kaikille asiamiehilleen, jo eronneillekin, lähettänyt seuraavan kirjelmän:

Helsinki, 11 p. syysk. 1930.

Hyvä työtoveri.

Eilen päättyi se aika jolloin Suomi-yhtiötä vastaan ajojahtiin yhtyneiden oli määrä nimilistoineen uhkavaatimuksineen marssia pääkaupunkiin. Tähän mennessä ei kuitenkaan ketään ole niissä merkeissä siellä käynyt, joten on siis katsottava kyseenalaisen touhun päättyneen, kuten sanotaan "paljon porua, vaan ei yhtään villoja".

Asiamiesten Suur-juhlakokousta on siirretty, niinkuin tiedätte, kuukaudella eteenpäin, josta seurauksena se, että meille jää kulumassa oleva kuukausi hankintavaatimuksen täyttämiseen. Nyt on siis niilläkin asiamiehillä, joille viimekuulla jäi hiukan vajaata, tilaisuus täyttää se ja monella kenties koko määräkin hankkia jo syyskuun loppuun mennessä. Pyydän siis jokaisen asiamiehen käyttämään tämän loppuajan yksinomaan hankintatyöhön, voidaksemme niinollen päästä tapaamaan toisemme Helsingissä marraskuulla, juhlimassa Suomi-yhtiön suurta voittoa katalista kilpailijoistaan.

Kokouksen ohjelma kuulemani mukaan tulee erittäin hauskaksi, viihtyisän seurustelun ja huvimatkojen luontoiseksi.

Toivottavasti myöskin Te tulette lisäämään sitä valtavaa vakuutusmiesten reipasta joukkoa, joka työnsä tehtyään iloisena nauttii yhtiön tarjoamasta runsaasta hengen ja ruumiin ravinnosta.

Odottaen Teitä kokoukseen tervehdän
O. A. Tapionlinna.

Tämä kiertokirje on hyvin kuvaava. Siinä puhutaan viihtyisästä seurustelusta ja huvimatkoista sekä yhtiön tarjoamasta runsaasta hengen ja ruumiin ravinnosta. Kirjelmän alussa sitäpaitsi todetaan, että vastustaja on jo lyöty ja juhlat siis tavallaan ovat "voitonjuhlat". Tätä kirjelmää on seurannut toinen, pitempi V. A. Lavoniuksen itsensä allekirjoittama selostus, jossa hän kertoo poliittisesta toiminnastaan. Lavonius koettaa siinä todistella ,että hänen toimintansa on tähdännyt sosialidemokraattien ja porvariston yhtymiseen ja suojeluskuntajärjestön muuttamiseen toisenhenkiseksi. Tästä hengestä, millainen sen pitäisi olla, ei L. mainitse muuta, kuin että sosialistiemmekin pitäisi saada toimia suojeluskunnissa ja kantaa aseita.

Herra Lavonius, silmäilkää tarkoin tätä "Aktivistin" numeroa ja etenkin sitä aukeamaa, missä on kolmen sosialistin käden kautta surmansa saaneen kuvat ja elämäkertaselostukset. Ne jo selvittävät mikä virhe on tehty, että sosialistit ovat saaneet hankittua itselleen aseita. — Juhlikaa ja iloitkaa nyt kultaisen vasikkanne Suomi-yhtiön ympärillä, sillä teillähän on toistaiseksi siihen varaa ja teille tulee kyllä Siltasaarelta kirjava juhlayleisö. Mutta Suomen isänmaallisella kansalla ei nyt ole aikaa eikä varojakaan juhlimiseen ,sillä se tekee parhaillaan työtä suuren päämäärän eteen ja kansaamme uhkaavan vaaran torjumiseksi.

— **Päivän vitsi.** Eräs lehti on kirjoittanut pikku uutisen: "Kokkolan kaupungista ei tänään ole kuulunut mitään uutta".

Lapuanliikkeen työmaa laajenee.

Vaalilautakuntarämettyneisyyttä.

Maamme pääkaupunki, joka erikoisesti näyttää olevan Lapuanliikkeen aiheuttaman herätyksen tarpeessa, on taas antanut puheenaihetta itsestään.

Odotellessamme päätöksiä Lavonius- ja Jalander-jutuissa tulee kaiken kansan tietoon asia, joka röyhkeydessään vetää vertojaan edellämainitsemieni juttujen kanssa. Pääkaupungin keskusvaalilautakunta on mennyt peukaloimaan Helsingissä syntyneen isänmaallisen vaaliliiton nimeä. Nimitys "isänmaallinen vaaliliitto" oli tälle lautakunnalle kauhistus. Nyt kysytään, onko enemmän tahi vähemmän epämääräisistä aineksista kokoonpannulla vaalilautakunnalla oikeutta mennä muuttelemaan valtavien valitsijajoukkojen yhteisesti hyväksymää nimitystä perustamalleen vaaliliitolle. Tuntuu luonnottomalle ajatus, että me valitsijat olemme tällaisessa, meille kokonaan omassa, sisäisessä asiassamme, vaalilautakunnan armoilla. Jos näin on, niin mätää on muuallakin, kuin Tanskan maassa, Hamletin sanoja käyttääksemme. Tämä omankädenoikeus on mitä loistavin esimerkki puoluekeinottelusta ja poliittisesta taktikoimisesta. Että tämä rämettyneisyys ulottuu aina vaalilautakuntiin saakka, on tähän asti ollut tuntematonta. Ainakin julkisuudessa. Ja että tätä kaikkea tehdään isänmaan asioissa ja isänmaan yhteisen edun kustannuksella! Lapuanliike, joka taistelee kaikkien puolueiden yläpuolella, tulee tällaisen viheliäisyyden mitä jyrkimmin tuomitsemaan ja myös sen kertakaikkiaan lopettamaan, jos sen apu näyttää tarpeelliselta. Niinkauan kun me liikumme puhtaasti isänmaan asioissa ja isänmaallisten kansalaisten alkeellisimpienkin oikeuksien puolesta, tulemme aina seisomaan jyrkästi vastaan kaikkea poliittista huliganismia osoittavissa tapauksissa. Ja tällaiseksi luemme myös nyt kysymyksessä olevan vaalilautakunnan edesottamisen.

Isänmaa ja isänmaallisuus ei ole, eikä saakaan olla minkään puolueen patentti ja yksinoikeus. Vielä vähemmän se saa olla jonkun vaalilautakunnan, jonka on toimittava puolueettomana laitoksena.

Helsingin keskusvaalilautakunnalle sekä muillekin poliittista vähäverisyyttä sairastaville pyydämme huomauttaa, että herrojen Lavonius'en ja Jalander'in rakentama selkänoja on liian heikko. Siihen nojautumalla voi näet katkaista selkänsä.

F. J. H.

— **Suuren kirjoitustulvan** takia on tästäkin numerosta pitänyt jättää pois joukko valmista tekstiä. Lohdutamme tekijöitä ja lukijoita sillä tiedolla, että lehtemme piakkoin alkaa ilmestyä entistä tiheämmin.

*

"Laki ennen mua syntynyt nyt jälkeheni jää", sanoi Jalander kun Ruotsiin lähti.

Venyväisyydelläkin on rajansa.

Isänmaan ystävät, Suomen kansan valtavan suuri enemmistö ei ole voinut kylliksi ihmetellä sitä, miten kahdentoista vuoden kuluessa raskailla verilunnailla hankittu vapaus on menettänyt arvoaan siinä määrässä, että on sallittu panna se vaaranalaiseksi bolshevistisen kiihoituksen ja maanpetoksen kautta. Ne miehet, jotka silloin punaryssien kanssa ajettiin rajan taakse, ovat saaneet järjestää Moskovasta ja Pietarista käsin Suomen kommunistisen puolueen, joka Suomen vapauksien ja lakien turvissa on herkeämättä saanut vahvistaa uutta, onnistuneempaa kapinaa. Salainen myyräntyö, n.k. maanalainen toiminta kuuluu kommunismin luonteeseen, eikä mikään mahti voine sitä tyystin lopettaa täältä, niin kauan kuin venäläinen mätäpaise on puhdistamatta, mutta kommunistien julkinen toiminta sai täällä kehittyä suorastaan hävyttömyyteen. Moskovasta annettujen määräysten mukaan saivat kommunistiedustajat valtion palkkaamina ajaa Venäjän asioita. Valtiopetoksesta syytetyt kommunistit järjestivät hovioikeuden istunnoissa kiihoitustilaisuuksia aatteensa levittämiseksi sanomalehdistön välityksellä. Painovapauden turvissa kapinakiihoituksesta lakkautettu kommunistilehti ilmestyi seuraavana päivänä uudella nimellä yhtä räikeänä. Suomen vapauden puolesta taistelleita miehiä oli täällä lupa vainota ja häväistä. Tasavaltamme lippua sai täällä halveksia sen asemesta nostamalla punanen kapinalippu. Samaan aikaan oli hallitus voimaton lopettamaan kommunistien harjoittamaa suomalaisen kunnian häpäisemistä ja eduskunta hoiteli kinastellen valtakunnan juoksevia asioita. Ei näyttänyt suomalaisen kärsivällisyydellä loppua olevan ja kansan kunnian käsitys näytti olevan rajattomasti venytettävissä, mutta olipa toki silläkin rajansa. Häväistyksen jatkamiselle pani rajan ikuisesti aikakirjoissa mainittava miesten retki Helsinkiin eduskunnan alkajaisiin.

On todettava, että kymmenisen vuotta on Suomen kansa vapautensa ja kaiken pyhän herjaamista sietänyt, mutta sittenkin — miten se on ollut mahdollista? Tämä kaikki on tapahtunut vapaamielisyyden nimessä. Me suomalaiset olemme vapautta henkeen ja vereen asti rakastava kansa ja olemme samalla kilvoitelleet saavuttaaksemme ennätyksen vapaamielisyydessä, sekoittaen toisiinsa käsitteet vapaa ja vapaamielinen. Emme ole älynneet sitä, että vapaamielisyys on maailmassa vahvasti mainostettua markkinatavaraa. Se on verho, joka sopii minkä aatteen katteeksi tahansa, olkoonpa sitten kysymys kansallisesta, poliittisesta, siveellisestä tahi taloudellisesta elämästä. Vapaamielisyydellä verhoutuu kapitalistinen isänmaaton juutalaisuus ja kaiken muukalaisuuden suosiminen, ja sama verho kelpaa kansainväliselle isänmaattomalle kommunistille.

Vapaamielisyys on maailman sanomalehdistössä ja kirjallisuudessa kiitellyt itseään ja samalla mustan paholaisen kuvalla leimannut, taantumukseksi nimittänyt kaikkea sitä, mikä on kansassa omaperäistä, kansan elämälle pyhää ja säilyttämisen arvoista — siis oikeata vapautta. Kommunistit ovat nyt havainneet vapaamielisyyden oivaksi verhoksi, jolla he verhoavat omalaatuisen vapautensa hävittää tuhkaan ja vereen toisten ihmisten vapauden, ja kun nyt ei-kommunistit torjuvat nämä kommunistien hankkeet, niin huutavat he kaikille maailman suunnille täällä Suomessa vallitsevan lahtarivallan ja valkoisen terrorin, joka kuristaa työväestön vapauden. Ja kun tuo vapaamielisyys on sellainen käsite, jota ei ole lupa arvostella ja koskea (luonnonkansojen "tabu"), niin vetoavat kommunistit myöskin kaiken maailman sosialisteihin (noihin tuhottaviin "noskeihin"), että nyt on kansanvalta vaarassa; ja samoin vetoavat he kaikkiin porvareihin, jotka vaan suinkin tahtovat käydä valistuneista vapaamielisistä ja jotka pelkäävät taantumuksen mustaa peikkoa; nyt on kansalaisvapaus, painovapaus vaarassa ja fascismi uhkaa taantumuksella, Suomen nauttima arvonanto ulkomailla on vaarassa j.n.e.

Juuri tämän valheellisen vapaamielisyyden varjolla on sankaripatsaiden alla nukkuvien muistoa saatu täällä häpäistä ja isänmaan vapaus on pantu jatkuvan kommunistisen kiihoituksen kautta uudelle hankkeen alaiselle kapinalle alttiiksi. Venyvän vapaamielisyyden nimissä herjataan nyt lapuanliikkeen nimellä ilmenevää Suomen kansan tervettä vapauden vaistoa, joka ei alistu minkään diktatuurin alaiseksi, ei salli Jumalaa pilkata eikä anna lokaan tallata sitä, mikä on kansamme sielulle pyhää ja kunniakasta.

Tälle kansalle on vapaamielisyyden nimissä suositeltu valistusta keinona taistelussa kommunismia vastaan. Mutta eihän meillä ole ollut puutetta valistuksesta ja valistajista, vaan tähän asti on ollut puutetta miehistä, jotka oivaltavat, mitä Suomen vapaus ja itsenäisyys vaatii tänä aikana. Ja miehet kaikkialta Suomen saloilta ovat nyt vihdoinkin pääkaupungin hallitustorilla tuoneet julki Suomen kansan kunniavaatimuksen, että otetta ei hellitetä, ennenkuin kommunismi on hävitetty Suomesta. Venyväisyydelle tuli rajansa. Tähän hyvään alkuun, jossa Suomen kansa tällä hetkellä on kommunismin pois juurittamiseksi maasta, ei milloinkaan olisi päästy valistamisella, sillä Moskovasta palkattuihin maankavaltajiin ei valistus pysty. Valistus pystyy ainoastaan niihin ihmisiin, jotka ajattelevat omilla aivoillaan ja kuuntelevat omantuntonsa ääntä, jota bolshevismi ei vielä ole kerinnyt saastuttamaan. Näiden ja varsinkin nuorison pelastamiseksi on tarpeen valtiollisen valistuksen ohella valtiovallan taholta jyrkät toimenpiteet kommunistisen kiihoituksen, olipa se sitten suusanallista tahi painettua, lopettamiseksi. Niinkuin ruton saastuttamat eristetään, etteivät saisi tartuntaansa levittää, samoin ovat kommunistiagentit eristettävät, etteivät pääsisi itämaista saastaansa kaikkialle tartuttamaan. Kysymys ei ole kansanvallan ja työväen vapauden rajoittamisesta, vaan päinvastoin sen pelastamisesta.

Ollessani Inkerinmaalla koko vallankumouksen ja sotakommunismin ajan ihmettelin sitä määrätietoista, häikäilemättömyyteen asti huipistunutta johdonmukaisuutta, jota Lenin apureineen noudatti aatteensa toteuttamiseksi. Me emme täällä suvaitse häikäilemätöntä diktatuuria, mutta välttämättömästi tarvitsemme osan kommunistien johdonmukaisuudesta Suomen perustuslakien puitteissa voidaksemme tehdä kommunismin vaarattomaksi. Mutta silloinpa ei autakaan Suomen kansan sallia heittää vapaamielisyyden pölyä silmilleen ja peloitella itseään fascismin tahi taantumuksen peikoilla, kun laillisen yhteiskuntajärjestyksen, vapauden ja rauhan säilyttäminen on kysymyksessä.

Koko maata käsittävä lapuanliike on antanut taisteluhaasteen kommunismia vastaan ja Suomen valtiovalta on sen oikeaksi hyväksynyt. Lopullinen taistelu ratkaistaan tulevissa eduskuntavaaleissa. Kenelläkään isänmaata, uskontoa, rauhaa ja vapautta rakastavalla kansalaisella ei ole lupa jäädä näistä vaaleista pois, sillä maankavalluksesta ja kaiken pyhyyden pilkasta on tehtävä kertakaikkiaan loppu. Nyt on kommunismin lopettaminen mahdollista rauhan aseilla, äänestyslipun avulla.

E. Pärnänen.

Ollaanko selvillä tilanteen vakavuudesta.

Kansallamme on nyt käsissä ratkaisu, josta riippuu arvaamattoman paljon. Lokakuun 1 ja 2 päivänä saa se sanoa painavan sanansa ja siitä sanasta riippuu kansamme kohtalo pitkiksi ajoksi eteenpäin. Ne päivät voivat tuottaa onnea, mutta myöskin onnettomuutta kovia kokeneelle Suomellemme.

Ymmärtävätkö kansamme kaikki piirit miten suurista ja tärkeistä asioista on tällä kertaa kysymys? Käsitetäänkö, mitä isänmaa meiltä jokaiselta vaatii? — Pelkään pahoin, että kansamme luottaa enemmän sokeaan kohtaloon kuin omaan toimintaansa. Vuosisatojen raskaat koettelemukset ovat saattaneet kansamme välinpitämättömästi suhtautumaan tärkeisiinkin asioihin. Paljon sortoa kärsineenä on siihen pesiytynyt käsitys: ei meistä itsestämme paljoakaan riipu miten asiat kehittyvät, täytyy nöyrästi alistua siihen mitä tapahtuu. Tällainen orjanmieli, ruoskansuutteleminen, on levinnyt pelottavan laajalle, vaikka kyllä vähäisimmässä määrin Pohjanmaalle, missä on totuttu vapautta arvossapitämään. Mutta muissa maakunnissa on tällainen ajattelutapa aivan yleistä — seuraus vuosisatojen sorrosta. — Pelkään, että se vaikuttaa vaalienkin tuloksiin.

Tällä kertaa on kysymys kommunismista, joka on hävitettävä tästä maasta. Jokaisen pitäisi tietää miten vaarallista kommunismi todellisuudessa on, mutta monen olen kuullut arvelevan, ettei se ole läheskään niin vaarallista kuin miksi lapualaistaholta leimataan ja jos niin on, että kommunistit saavat aikaan rettelöitä ja ehkäpä uuden kapinankin, niin sitä ei muka voida estää. "Maan päältä" hävitettynä se vain siirtää toimintansa "maan alle". — Mikä merkillinen, väärä ja turmiollinen käsitys ja kuitenkin se pitää vallassaan suurta osaa kansastamme ja yleensä myöskin poliittisia piirejä puolueiden johtohenkilöitä myöten.

Ei pitäisi olla epäilemistäkään, etteikö kommunismi hävittäisi kansaamme, jos kommunismia ei nopeasti hävitetä. Venäjällä ei voida puhua enää mistään oikeus- ja kulttuurivaltiosta ja yhteiskunnasta, siellä kun terrori ja mielivalta on asetettu lain ja oikeuden tilalle ja Suomessa käy ennenpitkää aivan samoin, jos ei aikanaan tehdä tyhjäksi maanpetturien vehkeilyjä. Rajantakainen vihollinen hioo aseitaan hävittääkseen kansamme "vereen ja tuhkaan, kyyneliin ja häpeään" ja omat juudaksemme häärivät sen apureina. Aina uusia ja uusia juttuja paljastuu, asekätköjäkin ilmoitetaan löytyvän, kaikkia valmistuksia sitä hetkeä varten, jolloin "viimeinen porvari voidaan hirttää viimeistä edellisen suolihin". — On tosiaankin yhdestoista hetki käydä ratkaiseviin toimenpiteisiin käsiksi!

Mitä tulee väitteeseen, ettei kommunismia saataisi häviämään, niin tahtoisin sanoa, ettei se pidä paikkaansa, eikä se saa pitää paikkaansa. Turhaan kyllä saa odottaa sen häviämistä valistustyön ja yhteiskunnallisten ja taloudellisten uudistusten ja parannusten avulla. Ne ovat kyläkin hyviä ja tarpeellisia, mutta kommunismin juuriin ei niillä päästä käsiksi. Turhaa lienee myöskin odottaa valtiovallalta mitään "laillisin keinoin". On nähty lapuanliikkeen toiminta-aikana, että hallitus ja eduskunta havahtuvat vasta silloin kun ne pakoitetaan toimimaan. Viime aikoina on saavutettu huomattavia voittoja kommunistivastaisessa toiminnassa, mutta ilman lapuanliikkeen "laittomia" tekoja oltaisiin aivan samassa tilanteessa kuin vuosi sitten, elleivät asiat olisi vieläkin pahemmin. Eikä vastaisuudessakaan mitään aikaansaada, jos vain tarkasti pidetään kiinni "laillisuudesta" s.t.s. lain kirjaimesta vastoin lain henkeä.

Kommunismi on saatava häviämään isänmaan, kansan ja valtakunnan edun ja menestyksen nimessä. Ja se saadaan häviämään. Me lapualaiset tulemme sen toteuttamaan viimeistä kirjainta myöten. Mutta eri asia on miten suuriksi kustannukset muodostuvat, mitä se maksaa ja maksaako se ehkä samat raskaat uhrit kuin kansamme vuonna 1918 joutui antamaan.

Nyt vaaleissa on kansallamme tilaisuus antaa kuolinisku kommunismille. Jos eduskuntaan saadaan riittävä määrä isänmaallisia edustajia, niin asia on sitä myöten selvä. Epätietoista on, kuten sanoin, käsittävätkö kansamme laajat kerrokset tilanteen vakavuuden. Jos vaalien tulos ei ole tyydyttävä, niin tulee kommunismin hävittäminen paljon kalliimmaksi. Me emme tietysti siinäkään tapauksessa hellitä otettamme, ei, vaan päinvastoin on sitä kiristettävä. Emmekä tule odottamaan hyökkäystä kommunistien taholta ja vasta sitten ryhtyä toimenpiteisiin, vaikka hyökkäystäkään ei varmaan kauan tarvitsisi odottaa.

Kommunismi hävitetään. Siinä me emme anna perään tuumaakaan. Olemme lähteneet tielle, josta ei paluuta ole, kuten johtajamme sanoi. Hartaasti toivomme, että koko Suomen kansa miehissä ja naisissa rientäisi vaaliuurnille noudattaen isänmaan kutsua. Tällä hetkellä vielä on voitto saavutettavissa rauhan aseella, vaalilipulla. Jos tämä tilaisuus annetaan mennä ohi, on isänmaan pakko kutsua taisteluun toisin asein.

Urho J. Kivinen.

Isänmaallinen kansalainen, kaivat omaa hautaasi ollessasi suhteissa kommunistisiin liikkeisiin. Lue tarkkaan Aktivistin ilmoitussivut, sillä lehdessämme ilmoittavat vain sellaiset liikkeet, jotka ovat sanoutuneet irti kommunismista.

Sos.-dem. johto

näyttää oikean karvansa.

Päivälehdet kertovat, että sosialidemokratinen johtomies, eduskuntamies Iisakki Penttala istuu laatimassa vaaliliittosopimuksia kommunistisen johtomiehen kanssa, jota etsivä keskuspoliisi saapuu vangitsemaan. Tämä sosialisti tulee yllätetyksi ja näyttää olevan perillä siitä, että seurustelijansa on valtiollisesti varsin vaarallinen henkilö, hämmentyy ja tunnustaa saaneensa aikaan sopimuksia kommunistien kanssa vaalien varalle monissa paikoissa. Vähän aikaisemmin kerrottiin, että etsivä keskuspoliisi vangitsi kommunistina henkilön, joka oli asetettava sosialidemokratien eduskuntaehdokkaaksi. Isänmaallisenko mielen valaisemina ollaan tällaisilla matkoilla, kun tehdään etsivän keskuspoliisin vartioimista henkilöistä eduskuntamiehiä? Eipä edes tietämättömyydessä, sillä kaikesta päättäen herrat sos.demit ovat varsin hyvin selvillä keiden puoleen tulee kääntyä, jotta yhteys kommunistien kanssa voidaan luja sekä kestävä rakentaa. Nämä kommunistijohtajat, joilla ei ole aikomustakaan luopua vallankumouksellisista aikeistaan, joukkojen siihen kiihottamisesta ja neuvostolaisen yhteiskunnan luomisesta, kuljettavat samoin ajattelevien suuren lauman, yli 100,000 äänivaltaista sos.demien leiriin. Siinä muodossa kuin sos.demien puolue uusissa vaaleissa tulee esiintymään, on se oleva huomattavalta osalta kommunistisen puolueen suoranainen jatko ja sen perijä. Mitä tämä tällainen merkitsee juridisesti jo koko puolueen olemassaolo-oikeuteen, olkoon lakimiesten selitettävä. Tavallinen isänmaallinen porvari ei totisesti alentuisi edes kommunistien ääniä kalastelemaan, vaan toivoo, ettei ainoatakaan isänmaanpetturin ääntä merkittäisi vaalilippuihin. Mutta "isänmaalliset" ja valtakunnan" turvallisuutta valvovat" sos.demit, heille kelpaa kommunistinen sakki luineen ja ytimineen. Tämä merkitsee sitä, että piakkoin on etsivällä keskuspoliisilla asiaa sos.-demien leiriin vangitsemaan sosialidemokratiseen puolueeseen tai eduskuntaryhmään kuuluvia "kansalaisia" valtiopetoksellisista hankkeista y.m. uus-sosialistisista edesottamisista. Tämähän on luonnollinen seuraus. Jos vielä on sos.demeillamme rintaa puhua isänmaallisuudestaan y.m. samantapaisista asioista, on se jo liian paksua "totuutta". Siihen ei enään kukaan usko.

Hiljattain kirjoitettiin tässä lehdessä, että lähinnä on syytettävä sos.demien johtoa eikä siihen kuuluvia työläisiä. Nyt se nähdään. Sos.-demit ovat juureltaan yhtä kommunistien kanssa. Veli veljensä tuntee. Kommunistien ja sos.-demien yhtyminen tietää sos.demien astumista kokonaisuudessaan pitkän askeleen vasemmalle, lähemmäksi v. 1848 "kommunistista manifestia".

Nyt on porvareille tuleva eteen jyrkät otteet vasemmalle. Entistä suorempi ja selvästi torjuva suhtautuminen vasemmalle. Tietäköön jokainen porvari, että sos.demien johtoa ja eduskuntaryhmää on katsottava nyt aivan toisilla silmillä kuin tähän asti. Jokaista porvarillista kansanedustajaa ja ryhmää on nimitettävä jyrkästi tuomitsevalla sanalla, jos vain asettuvat yhteyteen ja tukea etsimään vasemmalta. Tämä jyrkkä kanta vasemmalle on vietävä läpi kaikkien vasemmiston edustajien suhteen, niin kunnissa kuin valtiollisessa elämässä — säälimättä. Nyt sos.-demien mielihalu ja ystävyydet kommunistien kanssa ovat täydelleen paljastuneet.

Ja "Vapaata isänmaallista työväenpuoluetta" on käytävä tukemaan kaikella tarmolla ja voimalla. Pantakoon porvarien taholta käyntiin voimakas agitatio isänmaallisen työväenpuolueen hyväksi. Tuettakoon sitä kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla. Koetettakoon sille saada pätevä ja luotettava johto läpi linjan. Näytettäköön isänmaallisille työmiehille, että porvarit ymmärtävät heitä isänmaallisina kansalaisina ja antavat heille sellaisina kaiken tukensa ja hyväksymisensä.

Mutta alkakoon todella säälimätön taistelu sos.-demeja vastaan, heitä, jotka kalastelevat itselleen isänmaan petturien ääniä. Alkakoon se nyt ja todella, pitkin rintamaa.

Piste.

Kolme

Maanviljelijä **Paavali Roukanoja** oli syntynyt Punkalaitumella Liittolan kylässä Roukanojan talossa heinäk. 12 päivänä 1892. Käytyään kansakoulun hän myöhemmin meni Vilppulan maamieskouluun, jonka kurssin suoritti palaten koulusta hoitamaan maatilaa, jonka omistajaksi tuli. Vuosi vuodelta talo kohonikin ja tuli mallikelpoiseen kuntoon: viljelysmaat paranivat ja talon rakennukset uusittiin aivan ensiluokkaisiksi. M.m. on asuinrakennuksessa keskuslämmitys, vesijohdot y.m. mukavuudet.

Maanviljelijä Roukanoja oli lämmin isänmaan ystävä. Hän oli innokkaimpia suojeluskuntamiehiä ja erinomaisen hyvä ampuja. Jos missä miestä tarvittiin isänmaan asioita ajamaan, oli vainaja ensimäisenä mukana vaivojaan säästämättä. Oikeudentuntoisena ja vilpittömänä miehenä vainaja oli tunnettu hyvänä isäntänä työväestön keskuudessa, mutta hän ei suvainnut luihuutta ja ilkeämielisyyttä ja siksi hän vihasikin kommunismia ja sen rietasta oppia. Hän oli aina valmis taistelemaan sitä vastaan. Tämä se johti hänet myös nähtävästi tuolle kohtalokkaalle retkelle Pöytyälle, missä kommunistin luoti lävisti hänen rehdin sydämensä. Jos tuossakin tilaisuudessa Roukanoja olisi ollut raaempi ja raisumpi, niin tuskin olisi luihu kommunisti Vainio uskaltanut asettaan kohottaa, mutta Roukanoja tahtoi välttää verenvuodatusta viimeiseen asti ja siksi ei hän tarttunut aseeseensa, joka olisi kyllä pian tehnyt selvän.

Tämä jalo isänmaan ystävä sai täten antaa uhriksi henkensä isänmaan vapauden puolesta. Mutta vapaus velvoittaa. Valveille Suomen miehet, älkää masentuko, älkää lannistuko! Kommunismi on kukistettava! Tämäkin jalo uhri siihen velvoittaa.

Kaatunutta jäivät lähinnä suremaan puoliso ja lapsi, ijäkäs äiti ja veli.

Kunnia sankarin muistolle!

Pöytyällä ammuttu

maanviljelijä P. Roukanoja.

Heinolassa ammuttu

konstaapeli I. Kokkonen.

Ivar Kokkonen oli synt. Ristiinassa toukok. 5 päivänä 1887 maanviljelijän poikana. Isän kuoltua 1903 ja äidin oltua jo aijemmin kuollut, joutui poika sisarusparvesta nuorimpana näin ollen 16-vuotiaasta huolehtimaan itse toimeentulostaan. Kansakoulun käytyään oli hän sikäläisen Halla-yhtiön työmailla työmiehenä ja myöhemmin tukkityöjohtajana. Sittemmin aikoi I. Kokkonen liikealalle, käyden Helsingin kauppakoulun, josta sai päästötodistuksen v. 1915. Kuitenkin jäi liikeura, tuli vapaussota 1918, johon Kokkonen otti osaa, ollen mukana silloisen 3:nnen Jääkärirykmentin 7:ssä pataljoonassa Karjalan rintamalla m.m. Viipurin valtauksessa. Saanut kenraali Mannerheimin vapaussodan muistomitalin soljen kanssa. Vuonna 1919 marraskuun 1 päivänä otettiin I. Kokkonen Mikkelin poliisilaitokseen nuoremmaksi konstaapeliksi. Täällä ollessaan v. 1921 kävi hän valtion poliisikoulun Helsingissä. Samana vuonna sai hän määräyksen Heinolan poliisilaitokseen konstaapeliksi, ollen siis palvellut poliisilaitoksessa lähes kymmenen vuotta, saaden tällä ajalla kaksi ikälisäkoroitusta ja vanhimman konstaapelin nimityksen.

Konstaapeli Kokkonen oli tunnettu ja tunnustettu tunnolliseksi virkatehtäviensä täyttäjäksi. Rehti ja suora esiintyminen herätti kunnioitusta kaikissa piireissä. Horjumaton isänmaallisuus ja lakien pyhä kunnioittaminen olivat kannustimena hänen virkatehtäviään suorittaessaan. Sitäpaitsi omasi vainaja harvinaisen herttaisen, avuliaan ja yritteliään luonteen. Kotinsa piirissä varsinkin tämä tuli näkyviin, joskin sen saivat tuta hänen lukuisat ystävänsäkin. Puolisona ja perheenisänä oli vainaja mitä hellin ja hyväsydämisin, joten ei ole ihmeteltävä, että hänen näin äkkinäinen poismenonsa rakkaan perheensä keskuudesta on järkyttänyt suuresti puolisoa ja pienokaisia.

valkoista vainajaa.

Vaasassa ammuttu

ratsukonstaapeli A. Sorvari.

Kuva otettu tapahtuman jälkeen vainajan kotona.

Viime heinäkuun 2 päivänä murhattiin Vaasassa Vaasan poliisilaitoksen vanhempi kostaapeli Arvo Sorvari. Kuten ilmeni oli murha tapahtunut keskusteltaessa poliittisista kysymyksistä: Sorvari oli lausunut mielipiteenään, että Vaasa piakkoin on vapaa kommunisteista, ja tämän lausunnon oli hän saanut maksaa hengellään. Nämä Sorvarin viimeiset sanat kuvaavat hyvin hänen suhtautumistaan maanpettureihin. Miltei jokainen vaasalainen on jonakin vappuna tahi "punaisena päivänä" huomannut ryhdikkään ja aina pelottoman ratsukonstaapelin, joka "hakkapeliittana" kohta ilmestyi, kun punalippulaumat kokoontuivat ja internationaalea laulettiin. Niinpä myös, kun tieto Sorvarin murhasta nopeasti levisi, kaikki isänmaalliset kaupunkilaiset yhtäläisesti ottivat osaa suruun, jonka kuolemantapaus toi sekä vainajan omaisille että tuttaville ja virkatovereille, jotka Sorvarissa kadottivat tositoverillisen ja suoraluontoisen kunnon miehen.

Konstaapeli Arvo Sorvari, joka kuollessaan oli 28-vuotias, oli suoritettuaan asevelvollisuutensa palvellut aliupseerina vuoden armeijassa ja senjälkeen ollut vuodesta 1923 ylimääräisenä Vaasan poliisilaitoksen palveluksessa, missä hän samana vuonna oli määrätty nuoremmaksi ja vuonna 1927 vanhemmaksi konstaapeliksi. Äkillinen kuolema saattoi vainajan lesken ja kolme alaikäistä lasta taloudellisesti erittäin vaikeaan asemaan.

Lehtemme toimitussihteeriä

Vilho Viitaa, joka päätyönään hoitelee sanomalehti "Kokkolan" päätoimittajan tehtäviä, on kommunistien toimesta kyyditetty, kuten pävälehdet jo ovat kertoneet. Että kommunistit puskivat vihaansa juuri lehteämme kohtaan, selviää siitä, mitä he tällä matkalla asianomaiselle puhelivat. He näet hyvin tietävät, että lehdellämme on ollut herättävä merkitys, mikä on johtanut sanoista tekoihin heitä vastaan.

Kyyditetty sihteerimme ei ole katsonut tarpeelliseksi tehdä asiasta virallista ilmoitusta. Miksikä? Siksi, että hän ei pidä asiaa sen arvoisena, vaan jättää kommunisteille "yksinoikeuden" oikeuskanslerille y.m. korkeisiin paikkoihin osotettuihin valitteluihin. Periaatteemme on: ei ruikutusta, vaan toimintaa!

Aktivistin lukijoille.

Lehtemme uusille tilaajille ilmoitetaan, että muut aikaisemmat numerot, paitsi 1 ja 7, jotka ovat meiltä loppuneet, voimme toimittaa heti tilausten konttoriimme saavuttua.

Ensi vuonna ilmestyy Aktivisti säännöllisesti kerran viikossa ja maksaa 1/1 v. 50 mk. 1/2 v. 30 mk. Ryhtykää lehden asiamieheksi. Ilmoittakaa osoitteenne lehtemme konttoriin, voidaksemme lähettää asiamiespaperit tätä ja tulevaa vuotta varten.

Aktivistin Toimitus.

Lähetettyjä kirjoituksia.

Allekirjoittanut on pyytänyt seuraavalle kirjeelle tilaa lehdessämme:

Helsingin Sanomain Toimitus!

Helsinki.

Voi hyvät ystävät, eiköhän Teidän jo olisi aika lakata näkemästä mörköjä siellä, missä niitä ei ole?

Olen ollut lehtenne vakinainen lukija ja tilaaja yli kahden vuosikymmenen ajan, ja sinä aikana oppinut käsittämään sen maamme lehtien joukossa ensimmäiseksi toimitustapansa asiallisuuteen, pätevyyteen ja ennenkaikkea esitystensä sävyyn nähden, asiain oikeamieliseen esille tuomiseen muiden lehtiemme rinnalla.

Mutta nyt? Te ette sitä tietysti usko, olette liian viisaita sitä tekemään, ja kumminkin se niin on, että tällä kerralla Te ette tiedä ettekä tunne tehtäväänne maamme julkisen sanan tähänastisena ensimmäisenä!

Tarkoitan suhtautumistanne Lapuan liikkeeseen.

Tuntuu kuin Teidän tuntosarvenne tämän maan ja kansan elämänkysymyksiin nähden eivät olisi kyllin herkät. Numerosta toisen, numerosta kolmanteen, numerosta numeroon, — jatkuvasti: n ä e t t e m ö r k ö j ä! Ehdottomasti näette! Ja soitatte suurta palotorva ennen kuin tulipalon uhkaa vielä on olemassakaan. Mihin Te, rakkaat ystävät, sitten aiotte puhaltaa, jos tuli sattuisi todella syttymään?

Oikeusjärjestys, lainturva, kansalaisvapaus, kotirauha ja niin aina etenpäin ovat joka numerossanne toistuvia sanoja, jotka kirjoitustenne mukaan kohta ovat tässä maassa jotain tuntematonta. Kyllä ainakin täällä maalla eletään ihan yhtä hyvin turvattuna kaikkien noiden ja paljon muunkin meille jokaiselle kalliin puolesta kuin ennenkin, vieläpä pikkuista elämänvarmempinakin, vapaammin hengittävinäkin kuin vielä kuukausia muutama takaisin. Se, että humalaiset retkut häiritsevät ihmisiä heidän kotioloissaan tai muuten, on asia, joka on jo satoja vuosia vanha, kun ajattelukyvyttömät miehet noihin tekoihinsa nyt sovittavat poliittiset näkökantaeroavaisuudet, on se asia sinänsä, mutta niistä on puhuttava toisessa sävyssä ja yhteydessä kuin Te sen teette. Mikäli taas jollekulle äkkiväärälle tarjotaan pieni ilmainen huvimatka, esim. ei luulisi, että sen selostamiseen viitsittäisiin haaskata paperia ja painomustetta sellaisia määriä kuin nykyään tapahtuu. Vai eikö asiallisempia kirjoitusaiheita enää ole?

Teidän oikeustajunnastanne on tullut kirjaimiin ja pykäliin perustautuva oikeustajunta. Kirjaimiin ja pykäliin, joita ovat olleet laatimassa miehisen arvonsa ja kunniantuntonsa ryssille myyneet rikolliset maanpetturit ja poliittista tyhmyyttä puhaltavat kanssaihmistensä huulesta taluttajat — rehtien isänmaallismielisten miesten joukossa kylläkin, mutta heidän veroisinaan ja vaikutuskyvyltään täysin heidän voimaisinaan.

On kai Teille jo tarpeeksi usein sanottu, mutta tulkoon vieläkin sanottua: Voiko todellisen kansanvallan, parlamenttaarisen hallitusmuodon, kansalaisvapauden, oikean inhimillisen tasa-arvoisuuden, laillisen yhteiskuntajärjestyksen ja oikeusturvan ivakuvaelmaa, pilkkaamista ja häpäisyä esittää kuin on se, että kaiken tuon kaatamaan vannoutuneet hylkiöt (sanoa heitä miehiksi, on liian suuri kunnia heille ja häpeä kaikille niille, jotka siihen sukupuoleen kuuluvina vielä omistavat selkärangan) istuvat maan lainlaatijoina — lakien, jotka luonnollisesti tilanteen sellaisena ollessa, ovat sen laatuiset, että he saattavat sen kaikessa rauhassa ja täydessä turvassa niiden suojassa tehdä. Kun sitten oikeamieliset miehet tohtivat asettaa itsensä noiden samojen lakien rangaistusuhan alaisiksi poistamalla esim. Pekkalan & Rötkön heidän läsnäolonsa häpäisemästä lainlaadintasuojasta, tuomitsette Te muiden "vanhurskasten" mukana tuon teon oikeusjärjestykseen, lainturvaan j.n.e. kohdistuvana rangaistusta huutavana rikoksena. Voi! Voi! Täytyisi olla jo vähintäin Jeremias!

Se oikeuskäsitys, jota Te näissä asioissa monen monen, osaksi jo entisten ystävienne suruksi olette päivästä toiseen vatkanneet ja oikeamielisille tosi kansalaisille työntäneet on tehnyt lakipykälistä ja asetuskasoista itselleen keppihevosen, jonka selässä ratsastaen se luulee olevansa oikeutettu julistamaan oikeata kansalaisvanhurskautta. Mutta, hyvät ystävät, eikö se ole niin, että vain lapsi voi kuvitella olevansa ratsastaja ja istuvansa keppihevosensa selässä sen kantamana, vaikka hän itse on se, joka hevosensa kantaa. Kyllä se oikeustajunta, joka rakentaa maata ja kansaa, ja joka kykenee yksilönkin todella satulassaan kantamaan, on rakennettava toisista aineista kuin maanpettureita suojaavat ja heidän suupaltteja hengenheimolaisiaan avustavat asetukset ja pykälät.

Toistan vielä: Vähentäkää jo herran nimessä toitotustanne! Jokainen todella kunnollinen kansalainen, joka ei ole tehnyt tekoja, jotka loukkaavat todellista oikeudentuntoa, elää tällä hetkellä ainakin niin suuressa turvassa ja rauhassa kuin koskaan aikaisemminkaan. Älkää nähkö mörköjä!

Ikävä sanoa, mutta allekirjoittanut ei ole viime aikoina tavannut ainoatakaan lehtenne tilaajaa joka olisi ollut tyytyväinen siihen tapaan, millä Te suhtaudutte Lapuan liikkeeseen!

Yhtenä niiden tuhansien joukosta, jotka mielipahalla ovat kantanne todenneet piirrän

Valittaen

Edmund Haapman.

VALA MAALLE.

**Maa, köyhä, kiusattu, onneton
— paras sentään kaikista varmaan.
Ole tyyni. Suojasi vankka on.
Vala kuule lippusi vartion.
Vala joukkosi kenttäharmaan.**

**Se kestää, kunnes on tehty työ!
Se on seisova väistymättä!
Jos uhkaa tappava orjan yö,
se luihut luopiot maahan lyö,
mutt' miehelle miehen kättä.**

**Pois Juudaat maasta ja irti ies!
Se on järkähtämätön sana.
Sydän hehkuva on kuin ahjon lies.
Teräsharmaa, sitkeä Suomen mies
on lakien vartijana.**

**Maa, karskin kuokkijakansan maa!
Verin ostettu ikeen alta.
Petos ei saa peltojas saastuttaa!
Me tahdomme suojata leijonaa
ruton siemenen tartunnalta.**

**Me tahdomme iskeä tappuraan.
Me tahdomme uhmata itää!
Saa työntää Aasia laumojaan.
Joka mies on ketjussa paikallaan.
Vala vannottu on, ja se pitää!!**

HEIKKI ASUNTA.

Kansakunnat on vapautettava *luokka- ja puoluekiroista.*

Kun kansan sielusta virtaava itsesäilytysvaiston innoittama terve voima sai aikaan kansanliikkeen, jonka me tunnemme nimellä lapualaisuus, niin tuli puolue- ja luokkaryhmien silmää tekeville hätä. Liikettä alettiin kaikin mokomin saattaa epäilyksen alaiseksi, ja siinä käytettiin apuna kaikkivoipia sanomalehtiä. Mutta kaikesta huolimatta liike leveni vastustamattomalla voimalla. Tämä menestys osoittaakin, että Suomen kansalla on riittävästi tervettä voimaa vapautuakseen nykyisin vielä muodissa olevasta, mutta ennenpitkää hyljättävästä luokka- ja puoluepakkovallasta.

Parlamenttarismi ja sen kehittämä rämettytynyt puolue- ja luokkaetuileminen, joka uhkaa suistaa yhteiskunnat perikatoon, on nyt saanut vastaansa kansan terveestä vaistosta syntyneen liikkeen, joka tulee, sanottakoon se suoraan, käänteentekevästi vaikuttamaan valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen elämään. Tämä liike, joka meillä on saanut nimeksi Lapuan liike, on saanut vastustusta kaikilta tahoilta, sillä luokka- ja puoluemielen sokaisemat ihmiset näkevät siinä heitä vastaan nousseen liikkeen, eikä suinkaan suotta. Mutta kaikista vastustuksista huolimatta on liike saanut yhä laajemmissa piireissä kannatusta ja hyväksymistä osakseen.

Koska kuitenkin on välttämätöntä, että koko Suomen kansa saadaan mukaan tähän liikkeeseen — tietenkin puolueiden ja luokkien silmäntekevät pysynevät siitä vielä jonkun aikaa syrjässä — niin lienee syytä tässä perinpohjin ottaa selviteltäväksi Lapuan liikkeen s y n t y, mistä se on aiheutunut ja m i h i n s e t ä h t ä ä. Tämä on mielestämme tärkeätä jo senkin vuoksi, että tätä liikettä vastaan väellä ja voimalla nostetaan epäluuloja ja peloitellaan jos minkälaisilla mustamaalauksilla.

Mikä on se aatteellinen virtaus, joka on väärillä menettelytavoilla saanut kansakuntien elämän ennenkuulumattomien ristiriitojen kiroihin, tilanteeseen, jota kohtapuoliin voidaan sanoa kaikkien sodaksi kaikkia vastaan? Silmäillessämme nykyistä tilannetta ja sitä luokka- ja puolue-sekasortoa, joka terrorisoi kansakuntien yksilöt toisiaan vastaan, me voimme helposti havaita, mistä tämä kaikki juontaa juurensa. Syynä on kaikkeen tähän se v e l j e y d e n n a a m a r i l l a jalansijan saanut väkivaltainen k u m o u s t e o r i a, joka tunnetaan marxilaisen sosialismin nimellä. Tämä materialistinen luokkavihan ja väkivaltaisen kumousteorian synkän lohduton oppi on jakanut kansakunnat kahteen vihamieliseen leiriin, jotka ovat ainaisella sotakannalla keskenään. Mutta ei sillä hyvä, että se on eroittanut ihmiset kahteen ryhmään, se on lisäksi tuonut puoluevillityksen, sillä toisetkin kansanryhmät ovat sosialistien tavoin aloittaneet ryhmäetujensa tavottelun ja koettavat taistellen saavuttaa voittoja.

Marxilaiset sosialistit ovat kaikki samaa maata, menettelytavoissa tosin on eroa, heillä ovat kiihkeämmät ja maltillisemmat ryhmänsä. Kommunistit ovat rehellisempiä ja räikeämpiä menettelytavoissaan, mutta sosialidemokraatit ovat sen vuoksi vaarallisempia, että he ovat ovelampia keinoissaan, vaikka tähtäävät samaan kumoukselliseen väkivaltaan kuin v e l j e n p o i k a n s a kommunistitkin — joiksi he kommunisteja nimittävätkin.

Kommunismi on marxilaisuuden synnyttämän ryhmä- ja puoluetavoittelun räikein kukka. Puoluemielen sokaisemat ihmiset voivat aluksi kauhistua ja erottautua siitä, mutta kun lähemmin syvennymme asiaan, niin on meidän sanottava suoraan, että samat luokka- ja puolue-edut, joita kommunistit tavoittelevat, ovat myöskin toisten puolueiden toiminnan kohteena. Tietenkin tapahtuu se heidän piireissään hienommilla keinoilla, mutta tarkoitus on sama itsekäs puolue-etuilu. Tämä karsinoiden rakentelu onkin sitten siirtynyt myöskin kielelliselle ja taloudellisenkin elämän aloille, jopa siinä määrin, että nykyisin tarvitsevat kaikki puolueet ja luokat jo miltei aina omat liikeyrityksensäkin. K o k o t o d e l l i n e n e l ä m ä o n m i l t e i k o k o n a a n t e r r o r i s o i t u. Meidän tarvitsee vain viitata työmaaterroriin. Tästä taloudellisen elämän terrorisoimisesta ja luokka- ja puoluemielen lietsonnasta on vihaa ja epäluuloja kanssaihmisiä vastaan ja sitten ollaan ihmeissään rikollisuuden kasvamisesta. Mitä tällaisesta asiain menosta olisi voinut muuta seurata.

Tässä muutamia viittauksia niihin syihin, jotka ovat aiheuttaneet n.s. lapualaisuuden. Täytyy suuresti ihmetellä sitä farisealaisuutta, jota on ilmennyt isänmaallismielistenkin kansalaisten taholta siinä, että he eivät ole mukana jaksaneet käsittää niitä ripeitä otteita, joilla eräät toiminnan miehet ovat ihmisiä meillä herättäneet näkemään, mihin ollaan menossa, ellei tehdä pikaisia korjaustoimia. Eihän ole kaunista, että täytyy lainkirjainta rikkoa, mutta on aina muistettava, että ennen kuin kiihkeimmätkään lapualaiset ovat ryhtyneet suoraan toimintaan, on ennen sitä vedottu niihin, joilla olisi ollut valta korjata laillisin keinoin räikeimpiä epäkohtia, epäkohtia, jotka ovat isänmaallismielisten kansalaisten mieltä järkyttäneet.

On hyvä vedota lakiin, mutta mihinkähän sitten vedotaan, jos esim. syntyy kansanliike väkijuomatilanteen vuoksi. Silloin varmasti saavat kyydityksiä pirtutrokarit, ja voi silloin lainvalvojia, jotka havaitaan heidän apureikseen. Miksi laillisuuden ritarit seulovat hyttysiä ja nielevät kameeleja? Tässä lieneekin riittävästi niistä syistä, jotka ovat synnyttäneet lapualaisuuden. Seuraavassa kirjoituksessa kosketelemme niitä tehtäviä, jotka kiireesti odottavat ratkaisuansa kansanliikkeen toiminnasta ja mitä keinoja olisi käytettävä siinä rakennustyössä, joka odottaa lapualaisuuteen liittyneitä kansalaisia.

J. E. K.

Työläisten puolesta

sanovat sosialidemokraattien ja kommunistien johtajat taistelevansa. Erinomaisella mainostus- ja kiihoitustaidollaan ovatkin he vuosien kuluessa saaneet suurimman osan työväestöämme uskomaan, että sosialistisen yhteiskunnan muodostaminen on ainoa keino, jolla työläisten edut saadaan turvatuiksi ja maallinen paratiisi luoduksi. Epäilemättä näiden sosialististen aatteiden levittäjien joukossa on ollut todella vilpittömässä mielessä työskennelleitä yksilöitä ja puolueeton historian tutkimus on osoittava, ettei sosialistisen liikkeen meillä saavuttamat tulokset ole kaikki olleet kielteistä laatua. Mutta sama tutkimus on myöskin varmaankin toteava, että kaikki,

mikä sisältyy sosialismiin itse taloudellisena oppina on osoittautunut mahdottomuudeksi ja kaikki yritykset toteuttaa sitä juuri työväenluokalle vahingollisimmaksi.

Ainoa, mikä voidaan sosialistiselle liikkeelle ansioksi laskea on se, että sen johtajat ovat saattaneet joskus valvoa työläisten todellisiakin etuja, mutta tähän ei ole mitään sosialistisia opinkappaleita tarvittu, vaan näyttää päinvastoin siltä, että silloin, kun sosialistijohtajat ovat unohtaneet koko sosialismin ja toimineet juuri vastoin kaikkia sosialistisia teorioja, he mahdollisesti ovat voineet jotain hyvääkin aikaansaada. Muistettakoon vain esim. n.s. kurjistumisteoriaa: "sen parempi, mitä pahempi". Minkätähden siis työläisten taloudellista tilaa lainkaan koetetaan parantaa, kun kerran kiihkeästi odotettu sosialistinen vallankumous mainitun teorian mukaan tulee tulee sitä nopeammin, mitä kurjemmissa olosuhteissa työläiset elävät?

Koetettaessa edelleen mahdollisimman objektiivisesti tarkastella sosialismin vaikutusta ja sen saavutuksia meillä on todettava, että silloinkuin sosialismi alkoi täällä saada jalansijaa, työväestö todellakin oli sellaisessa asemassa, että siihen parannuksia oli hankittava. Ei ole työläisten syynä se, että heidän sivistystasonsa vielä silloin oli siksi alhainen, että kauniilta näyttävät sosialistiset opit saivat niin laajan kannatuksen heidän keskuudessaan. Sosialidemokraattien paljon puhuma työläisten "valistaminen", josta he ovat niin suurta ääntä pitäneet kommunistien toiminnan vastustamisen ollessa kysymyksessä, on juuri tapahtunut ja tapahtuu edelleenkin sosialismin levittämisen merkeissä. Ennen vuoden 1918 kapinaa oli se sosialidemokraattisen puolueen sekä siihen kuuluvien järjestöjen yksinoikeutena ja sen jälkeen ovat sosialidemokraatit saaneet kommunisteista itselleen kilpailijan. Kukaan ei tahdo väittää sitä, etteikö sosialidemokraattien harjoittamaan "valistustoimintaan" olisi myöskin osittain sisältynyt todellistakin valistusta ja, etteivätkö he olisi moittineet kommunisteja näiden käyttämistä menettelytavoista, mutta on aivan luonnollista, että pääpaino heidän harjoittamassaan "valistuksessa" on pantu sosialismin levittämiseen ja, että he itse päämäärästä, sosialistisesta yhteiskunnasta ovat kommunistien kanssa olleet yhtämieltä. Ja huolimatta siitä, että sosialidemokraatit puolustaessaan juuri heidän harjoittamansa "valistustoiminnan" erinomaista tehokkuutta kommunistista "valistusta" vastaan, he täten tahtoen ovat tukeneet viimeksimainittua m.m. siten ,että sosialidemokraattinen hallitus myönsi punaisissa paidoissa liikuskeleville "opintokerholaisille", jotka se varsin hyvin tiesi kommunisteiksi, alennusta rautatiematkoja varten n.s. "opintopäiville", joilla oli harjoitettu senluontoista "valistusta", että viranomaisten oli pakko puuttua asiaan sillä seurauksella, että asianomaiset oikeudet ovat nyt kysymyksessäolevat opintokerhot rikollisina järjestöinä lakkauttaneet. Sopinee kysyä, nyt kun sosialidemokraatit ovat julistautuneet laillisuuden etuvartijoiksi maassa, olikohan sosialidemokraattisen hallituksen menettely laillisuutta edistävä toimenpide?

Nykyisin ei toivottavasti enää tule kysymykseen se, että valtiovalta tavalla taikka toisella avustaisi kommunistien toimintaa, mutta

vielä tänä päivänäkin on toiminnassa sellaisia järjestöjä, jotka valtion raha-avustuksella levittävät sosialismia työväestön keskuuteen.

Nämä järjestöt ovat sosialidemokraattien johtamia ja kuten edellä jo on sanottu, ei suinkaan kaikki heidän harjoittamansa valistustoiminta ole kielteistä laatua, mutta sosialismin levittämisestä, vaikkei se tapahtuisikaan siinä muodossa, että se sivuaisi rikoslakia, voidaan olla eri mieltä.

Edellä on jo todettu, että sosialismistakin voidaan sanoa, ettei mitään pahaa, jottei siinä olisi jotain hyvääkin. Mutta huomattavin tulos sosialismin levittämisestä on ollut se, että suuret työläisjoukot ovat omaksuneet fanaattisen uskon siitä, että heitä kohtaan harjoitetaan mitä verisintä vääryyttä ja että olot voivat korjautua vain sosialistisen yhteiskunnan luomisella. Vähäinenkin sosialismin arvostelu leimataan heti kapitalistien pimitysyritykseksi ja kaikki keskustelu kysymyksessäolevasta asiasta sosialistien kanssa voi tapahtua ainoastaan marxilaisten oppien pohjalla.

Vuoden 1918 kapina on oivallinen esimerkki siitä, mihin tällainen yksipuolinen sosialistinen "sivistys- ja valistustoiminta" saattavat johtaa.

Varsinainen arvostelukyvytön työläisaines, jota on ryhdytty sivistämään pääasiassa sosialismin merkeissä, ei tästä ole vastuussa, vaan raskaimman vastuun kantavat siitä työväen johtoon asettuneet henkilöt, joiden sivistys ei rajoitu vain sosialismin tuntemukseen, eivätkä porvaritkaan ole tässä suhteessa aivan syyttömiä.

Saattaa olla mahdollista, että jokunen sivistyneistäkin sosialisteista uskoo sosialismin mahdollisuuteen — ennenkuin he kuitenkaan ryhtyvät sosialismia toisille tyrkyttämään olisi syytä, että he ensin tarkemmin perehtyisivät muidenkin kansantaloustieteilijäin kuin Marxin oppeihin ja selittäisivät myöskin niitä työläisille — mutta

suurin osa sosialistijohtajista ei itsekään usko sosialismiin, vaan sosialismi on heille vain keino, jolla he pysyttelevät joukkojen suosiossa ja pinnalla valtiollisessa elämässä.

Niinpä eräs sosialidemokraattisen hallituksemme ministereistä selitti, kun Hufvudstadsbladet oli ryhtynyt puolustamaan ruotsinkielisten luotsien etuja senjohdosta, että luotsit eivät enää saaneet virkatoimessaan tarpeellisia moottori- ja purjeveneitä valtiolta, vaan oli heidän ne itse hankittava, että luotsit pitävät omat veneensä paremmassa kunnossa kuin valtion veneet. Huolimatta tästä varsin järkevästä lausunnostaan, joka kumoaa kaikki sosialistiset teoriat kuin tuulenhenkäys korttirakennuksen, on mainittu ent. ministeri edelleenkin sosialidemokraattisen puolueen huomattavimpia johtohenkilöitä ja lukeutuupa hän vielä sen vasemmistoon!

Porvarit ovat syyllisiä sosialismin laajaan levenemiseen ensiksikin sentähden, että he ovat antaneet sosialistisen propagandan vaikuttaa itseensä niin, että he ovat ruvenneet uskomaan sosialistien todellakin ajavan ja valvovan työläisten etuja.

Tämä on ollut mahdollista ja helpompaa senkin tähden, että heidänkin joukossaan on monenlaisia maanpäällisen "tuhatvuotisen valtakunnan" haaveilijoita ja sellaisia, jotka uskovat, että kehitys esim. osuustoimintaliikkeen välityksellä tulee kulkemaan sosialismia kohti. Eräänlaatuisella uskonnollisuudella, joka on omaksunut sellaisia naiiveja aatteita, että Jeesus oli ensimäinen ja suurin sosialisti, on tässä myöskin osansa.

Syynä parlamentarismin rappiotilaan ja kansanvallan huonoon maineeseen nykyisin ei suinkaan ole se, että itse järjestelmässä olisi jotain vikaa, vaan kriisi on syntynyt siitä, että käytännölliseen elämään soveltumattomia sosialistisia haihatteluja on ruvettu pitämään varteenotettavina seikkoina. Kenelläkään ei ole mitään muistuttamista sitä vastaan, että sovittelupolitiikalla pyritään asioita ratkaisemaan, sillä sehän on juuri parlamentarismin tarkoitus, mutta

samoinkuin tunnollinen rakennusmestari hylkää huonot rakennusaineet, on sosialismi suljettava pois kerrassaan vahingollisena ja tuhoa tuottavana yhteiskunnasta.

Sen oikea olinpaikka on kamarifilosoofien lukukammioissa, joista ulos sitä ei pitäisi päästää.

Pakkokeinoin jo siksi laajalle levinneestä sosialismista meidän maassamme on mahdoton päästä, mutta huolimatta siitä, että läntisissä rikkaissa naapurimaissamme on varaa antaa sosialististen aatteitten vapaasti vaikuttaa, olisi yksinomaan meillä vallitsevat olosuhteet huomioonottaen syytä ruveta suhtautumaan sosialismiin kokonaan toisin kuin tähän saakka ja ryhtyä sen suhteen ennakolta ehkäiseviin toimenpiteisiin. Tämän vuoksi sopinee pohtia esim. seuraavia kysymyksiä:

Minkätähden sosialidemokraattista puoluetta ja sen järjestöjä ei ole lakkautettu ja niiden omaisuutta takavarikoitu valtiolle? Tämä kysymys siksi, että lain muodollisen kirjaimen noudattaminen nykyisin on niin päiväjärjestyksessä ja sosialidemokraatit itsekin aivan avoimesti myöntävät ja vieläpä sillä kerskuvatkin, että heidän puolueensa aikaansai vuoden 1918 kapinan. Armahduslait eivät tiettävästi koske järjestöjä, vaan yksityisiä henkilöitä. — Eduskunnan oikeusasiamiehen, oikeuskanslerin vai oikeusministerinkö virkavelvollisuuksiin kuuluisi tutkia sitä, ovatko sosialidemokraattien vuoden 1918 kapinan jälkeen hyväksymä ohjelma ja muut senluontoiset päätökset, jotka sisältävät pykäliä vallankumouksen toimeenpanemisesta, sellaisia, että ne aiheuttaisivat syytetoimenpiteitä asianomaisessa oikeudessa? Kumpi on suurempi rikos: erään kommunistiystävällisen maaherran toiminnan arvosteleminen vaiko työskentely nykyisen yhteiskuntajärjestyksen ja valtiomuodon kumoamiseksi? Minkätähden ei vieläkään ole kuulunut mitään toimenpiteitä sen johdosta, että sosialiministeriö viime keväänä oli hyväksynyt yhdistysrekisteriin sellaisia sosialidemokraattisia ammatillisia järjestöjä, joiden sääntöihin sisältyi työmaaterrorin edistäminen ei-sosialistisia ja -kommunistisia työläisiä vastaan? Onko matka oikeusministeriöstä sosialiministeriöön pitempi kuin Kokkolan raastuvanoikeuteen?

Vai onko erään maaherran kunnian paikkaaminen aivan välttämätön ja erittäin kiireellinen asia ja työmaaterrorin uhreina nälkää näkevien työläisten etujen valvominen valtiovallalle aivan vieras ja lainvastainen toimenpide?

Onko edelleenkin valtion raha-avustuksella tuettava sellaisten järjestöjen toimintaa, jonka synnyttäminen kuuluu myöskin kommunistien vallankumouksen toimeenpanemisen edistämistä koskevaan ohjelmaan? Tähän asti on tämä kysymys ratkaistu siten, että koska porvarilliset sivistysjärjestöt saavat valtiolta raha-avustuksia, on myöskin sosialidemokraateille jopa kommunisteillekin annettava osansa, mutta jos näin edelleenkin menetellään, voidaan kysyä:

kumpi on suurempi syyllinen: oppimaton työläinenkö, joka sosialististen aatteitten villitsemänä on ryhtynyt mielettömiin tekoihin, vai porvariko, jonka suosiollisella avustuksella sosialismia työläiselle on tyrkytetty?

Eikö tällaisesta menettelystä, jos mistä, voida todella sanoa, että porvarit pitävät työläisiä narreinaan ja häpeällisessä alennustilassa?

Tämänluontoisten kysymysten sarjaa voitaisiin jatkaa loppumattomiin, mutta ne riittänevät jo kysymyksessäolevan asian valaisemiseksi. Mutta sosialismin tilalle on luotava jotain uutta, sillä "ei oikeutta maassa saa, ken itse sit' ei hanki". Meillä on jo tehtykin varsin ilahduttavia alotteita sosialistisesta ja kommunistisesta hapatuksesta vapaitten ammatillisten järjestöjen perustamiseksi, joiden tehtävänä on työläisten todellisten etujen valvominen. Mutta ne ovat vasta alussaan ja niitä vastassa on sosialidemokraattien ja kommunistien monisatatuhantinen lauma. Työmaata riittämiin olisi siis sellaisille henkilöille, jotka haluaisivat antautua vähäosaisten ja -väkisten johtoon ja heidän asioitaan ajamaan. Mutta ennenkaikkea olisi toivottavaa, että sosialisminvastaiseen toimintaan puhallettaisiin elävä henki ja siinä olisi opiskelevalle ylioppilasnuorisollemme sopiva toimintakohde. Olisi vapauduttava siitä sosialismin aikaansaamasta harhaluulosta, että työläisten aseman parantamiseksi kapitaalia on ylenmäärin verotettava, kun päinvastoin juuri työttömyydenkin syntymisen ehkäisemiseksi kaikin keinoin olisi tuettava pyrkimyksiä kapitaalin luomiseksi.

Eikö esim. verotus meillä perustu siihen periaatteeseen, että mitä ahkerampi ihminen on, sitä suuremmilla veroilla häntä on rangaistava?

Meidän maamme on siksi köyhä, ettei meillä pitäisi olla varaa ilman muuta matkia jonkun kapitaalista rikkaan maan verotusperiaatteita, sillä samalla, kun me teemme kaiken voitavamme kapitaalin muodostumisen ehkäisemiseksi omassa maassa, me ulkomaisilla rahamarkkinoilla olemme kärkkymässä kalliskorkoisia lainoja. Ja useinkin on näitä lainavaroja käytetty sellaisten sosiaalisten parannusten aikaansaamiseen, joita esim. Ameriikassa on nähty toimeenpantavan yksityisten lahjoittajain varoilla. Sosiaalisiin parannuksiin on luonnollisesti ajan oloon pyrittävä, mutta esimerkkejä siitä on olemassa, että meillä aikaansaadut parannukset ovat tulleet siksi kalliiksi, että niitä voidaan verrata vararikon edellä komeilevan köyhän miehen vaimoon, joka pukeutuu samalla tavoin kuin rikkaan naapurin vaimo. —

Valitettavasti meillä on varsin vähän sellaista kansantajuista kansantaloudellisia kysymyksiä käsittelevää kirjallisuutta, joka kokonaan olisi vapaa sosialismin hämäävästä vaikutuksesta. Eikö nyt kotimaisin voimin olisi aikaansaatavissa meidän olojamme kuvaavana esim. jotain sellaista, kuin englantilaisen Bennin "Erään kapitalistin

"Aktivistin" vastaus puoluelehdistölle.

Lehtemme, joka vielä joku kuukausi sitten oli useilla seuduilla aivan tuntematon, on löytänyt tiensä joka puolelle maatamme ja lienee tällä hetkellä ainoa lehti, jota luetaan "kannesta kanteen". Puoluelehdet ovat myöskin huomanneet tämän seikan ja alkaneet ankarasti kirjoittaa lehteämme vastaan, vieläpä n.s. porvarillinenkin sanomalehdistö. Arvostelu lehteämme kohtaan ei suinkaan ole ollut suopea, joka on hyvin käsitettävääkin, sillä emmehän ole alentuneet minkään puolueen siipien alle suojaa etsimään. Myöskin ovat monet lehdessämme olleet kirjoitukset antaneet aihetta ankaraan arvosteluun syystä, että niissä on sanottu totuus karkean peittelemättä. Kaikki, mitä lehdessä on julkaistu, ei suinkaan aina ole ollut mallikelpoisen huoliteltua, eikä puoluelehdillemme ominainen kaksimielinen ja arvoituksellinen sanontatapa ole saanut "Aktivistissa" tilaa. Lehtemme palstat ovat vapaina kaikille isänmaallisille kirjoittelijoille, ja onkin avustajiemme joukossa henkilöitä kaikista kansankerroksista alkaen nuoresta koulutytöstä professoreihin ja kenraaleihin saakka.

Silloin kun kansan syvien rivien annetaan sanoa sanansa asiassa, joka raskaana lepää niiden sydämellä, sanovat ne sen vakaumuksellisesti ilman kaunisteluja ja koristeita. Tämä koruton esiintyminen, se on se, joka on tähän saakka ollut suurelle yleisölle vierasta — totuuden puhuja ei ole useinkaan saanut julkisessa sanassa yösijaansa — ja siitä syystä meitä ankarasti arvostellaan.

Mutta asialla on toinenkin puolensa. Lehdellemme on monilta tahoilta — maaseutuväestön keskuudesta — tullut kehoituksia, että pelkäämättä kulkisimme aloittamaamme suoraa tietä. Se onkin "Aktivistin" tarkoitus, kuten jo lehtemme nimikin tulkitsee. Emme neuvottele maan vihollisten tai heidän apureittensa kanssa, vaan iskemme kohtaan, joka kulloinkin on arin.

Aktivistin Toimitus.

---

tunnustuksia?" Eikö jo vihdoinkin ole aika vapautua kansantaloudellisista teoreettisista saivarteluista, joissa ihmistä käsitellään kuin hän olisi joku puukappale taikka kone ja ihanteena pidetään yhteiskuntaa, jossa valtio hoitaisi kaikkien tuotteiden hankinnan ja niiden jakelun? Teoriassahan tämä tosin saattaa näyttää varsin järkevältä ja kauniilta, mutta se muistettakoon, että ihminen on luotu vapaaksi eikä kuritushuoneyhteiskunnan, sosialistisen yhteiskunnan jäseneksi. Kummassa työläisillä on paremmat oltavat, Ameriikassako, jossa vapaa kilpailu luo kapitaalia, joka miljoonille ja miljoonille antaa työtä, vaiko Venäjällä, jossa sosialistiset ja kommunistiset kokeilut ovat työläisen painaneet milt'ei eläimelliselle asteelle?

Siis: taistelu sosialismia ja sen vaikutusta vastaan on samalla tehokkainta taistelua työläisten puolesta.

Sivistynyt työmies.

Naamioituja vasemmistolaisia.

Maata kiertäessä huomaa, että varsinkin viime aikoina kommunistit ovat melkein maasta hävinneet eikä demokratejakaan näytä enään montaa olevan. Monilla paikoilla ovat he katsoneet viisaammaksi muka muuttaa väriä tai julkisesti hyljätä entiset oppi-isänsä ja jumalansa. Tällaisiin värimuutoksiin saa uskoa kuka tahtoo. Varmana sentään voidaan pitää, ettei ihminen yleensä vanhasta henkisestä takistaan niinkään helpolla pääse irti. Pelko ja monet muut syyt ovat olleet tällaisten muutosten aiheuttajina. Niinhän sitä vapaussodankin jälkeen olivat aluksi kaikki vasemmistolaiset kuin parannuksen teossa. Eräät porvarilehdetkin uskoivat siihen niin viattomasti, että anteeksiantovaatimukset muuttuivat ennenpitkää armahduksiksi. Tässä sitä nyt ollaan ja eletään näitten parannusta tehneitten keskuudessa uudella verettömällä kamppailulla ja vuodatetaan paljon hikeä ja mustetta.

Mutta kuuluu olevan legio sellaisiakin vasemmistolaisia, jotka ovat olleet kaukaa viisaita, varsinkin niillä seuduilla, joissa ei näitä punapaitaisia varsin tiheästi ole. Niinpä kerrotaan jostakin, että paikkakuntalaisille tunnetuille tulipunaisille on vaatimattomasti saapunut oikein vanhoillisporvarillinen lehti postitse tilattuna, mutta silloin kuin Työn Äänet ja muut pillit vielä saivat soida saapui erinäisiä postipaketteja, joitten sisältö varmuuden vuoksi käsipostissa jaettiin. Niinhän sitä piti, kun oltiin "porvareita". Ja nyt kun omat painot ovat kaikki kiinni, ovat nämät vanhoillisporvarilliset lehdet saaneet kait paljon uusia tilaajia — parannuksen tehneitä. Niin, että usko parannukseen ja hellitä taas sinä porvarillinen Suomen kansa!

Ja kauempaakin viisasta väkeä kuuluu olevan. Sellaista, että saa pitää molemmat silmät auki, katsoa tarkkaan ja kauan, ennenkuin vaalea tai tulinen puna alkaa silmiin eroittautua. Porvareihin pitää soluttaa ainakin vaaleanpunaista maalia. Se ei käy päinsä, jos tätä pensseliä näyttää aivan julkisesti. Pitää sillä aina vähän vain kerrallaan tökäistä, kyllä sitenkin valmista tullee. Hitaasti hyvää tulee. Kerrotaan, että jossakin oli mies hiljan pitänyt oikein palavan isänmaallisen puheen. Eipä kestänyt kauan kuin valtion poliisi teki miehen kanssa tuttavuutta ja nappasi kiinni, vaikka ei punaista ollut loistanut tavallisten kuolevaisten silmiin. Siinä saa istua ja ihmetellä. Mutta mikä ihme se on, jos porvari ei pidä silmiään oikealla tavalla auki ja antaa pettää itseään, rupeaa tyhmäksi, uskoo toista enemmän kuin itseään. Satutaan muuttamaan paikkakuntaan, jossa ei oikein punaisesta väristä pidetä muualla kuin talojen seinillä. Sellaisessa paikassa ei sovi punasta paljon näytellä. Sopii vain joskus mukavasti tökäistä. Aina harata vastaan hienosti, uudenaikaisesti ja edistyneesti, missä porvarin maailmankatsomuksen tukipylväitä voidaan horjuttaa. Horjuvat ne näinkin, aina vähän kerrallaan. Ja varsinkin, kun esiintyy puolueettomana. Ulko- ja yläpuolella kaikkien puolueitten. Se on niin suuremmoista ja jaloa. Lopulta sitä joutuu jotain puoluetta edustamaankin, ainakin kunnissa ja pikkukaupungeissa. Voi liikkua missä puolueessa vain. Ja siihen astuu, joka ensiksi älyää käyttää, ja jossa vähemmän näytetään älyttävän, missä kulloinkin ollaan. Sattuu lopulta tulemaan sana kotipaikalta, että täällä se ennen marssi punalippujen perässä, itse ja koko suku, tai huomaavat hengenheimolaiset, että meidän heiniä se taitaakin olla. Mutta istuu nyt jo puolueessa. Ja silloin sitä istuu lujasti. Jos porvarien silmät aukenevat, aukenevat ne liian myöhään. Luottamus on annettu ja kunniaa pitää puolustaa. Nim. oman puolueen. Tällainenkin voi olla kehityksen kulku.

Vaalit taas pian näyttävät punaisen määrän. Monessa paikassa saadaan ihmetellä, että kun porvareita piti melkein kaikkien olla, mistä nyt tätä värien sekoitusta. Mutta naamarissa onkin toinen väri kuin poskipäissä alla. On paras yrittää katsoa suoranaisesti poskipäihin. Silloin ei erehdy.

Valkonen.

*

Kansan paras on korkein laki.

Pieni reunamuistutus

ent. presidentti Ståhlbergin vaalipuheen johdosta.

Kun entinen tasavaltamme presidentti K. J. Ståhlberg, joka useita vuosia on pysytellen syrjässä niin sanoakseni suoranaisesta valtiollisesta toiminnasta, nyt uudestaan katsonut tarpeelliseksi astua etualalle asettumalla edustaja-ehdokkaaksi, on se kieltämättä sellainen merkkitapaus, joka on omiansa herättämään huomiota. Samasta syystä on se vaalipuhe, jonka herra Ståhlberg muutamia viikkoja takaperin piti, joutunut myöskin erikoisemman huomion kohteeksi, saaden osakseen toisaalta haltioitunutta ylistystä, toisaalta kylmää terävää arvostelua.

Näitten asiallisten arvostelujen ohessa ovat useat herra Ståhlbergin vastustajatkin katsoneet tarpeelliseksi lausua imeliä kohteliaisuuksia sen johdosta, että nyt muka saadaan taas eduskuntatyöhön hänen kaltaisensa lainopillinen kyky ja samalla on nähty alleviivattavan joitakin hänen ennen vanhaan suorittamiaan oikeamielisiä tekoja. Vaikka en tahdokaan ala-arvioida herra Ståhlbergin suurta lakiviisautta enkä väittää, ettei hän olisi joskus tehnyt isänmaalle palveluksiakin, on minusta sittenkin kaikki imarteleminen ja kehuminen ollut tässä yhteydessä aiheetonta ja tarpeetonta.

En halua ryhtyä tässä arvostelemaan itse puhetta, en senkään johdosta, mitä herra Ståhlberg siinä katsoi sopivaksi lausua lapuanliikkeestä. Herra Ståhlbergin samoin kuin hänen asetoverinsa Lavoniuksen kanta tunnetaan siinä kohden ennestäänkin niin hyvin Helsingin Sanomissa olleista kirjoituksista. Kumpikaan näistä aseveljeksistä ei voi nähdä lapuanliikkeessä eikä sen kannattajissa muuta kuin sarjan laittomia tekoja ja joukon sellaisten tekijöitä. Kumpikaan ei kykene huomaamaan tai ei tahdo nähdä sitä, että räikeimmätkin niistä ovat olleet välttämättömiä sen yhteiskunnan hereille ravistamiseksi, joka herra Ståhlbergin valtakauden alusta alkaen on hemmoittelemalla maassamme olevia valtiorikollisia aineksia saatu nukkumaan. Se hereillesaanti on nyt ainakin osittain saavutettu, sitä ei edes herra Ståhlberg eikä hänen hengenheimolaisensa voi kieltää.

Yhden valonpilkkeen tarjoaa meille herra Ståhlbergin puhe siinä, että hän ilmoittaa pitävänsä välttämättömänä, että lepäämään jätetyt lait hyväksytään, vaikkakaan hän puolesaan ei pidä niitä onnistuneina. Näitten vaalien tärkein tehtävä on saada näille laeille tarvittava enemmistö eduskuntaan ja herra Ståhlbergin nyt puheessaan ilmituoma kanta antaa valoisia toiveita siihen, ettei ainakaan kukaan tulevan eduskunnan porvarillisista edustajista tule niitä vastustamaan.

Mutta sitä tyydytystä, jota tämä herra Ståhlbergin kannanotto voisi muutoin aiheuttaa, vähentää suuresti tieto siitä, että juuri hän on tällä kertaa toiminut toiselta puolen sen mahdollisuuden vähentämiseksi, että lakien puolelle saadaan tarpeellinen enemmistö. Kun hän nimittäin asettui edistyspuolueen ehdokkaaksi, teki hän sen sillä nimenomaisella ehdolla, että vaaliliittoa ei tehdä ainakaan kokoomuspuolueen kanssa. Se oli juuri tämä herra Ståhlbergin asettama ehto, joka oleellisesti ja lopullisesti vaikutti sen, että ponnistukset saada aikaan suuri kaikki yhteiskuntaa säilyttävät puolueet käsittävä ja yhdistävä valkoinen isänmaallinn vaaliliitto raukesivat tyhjiin.

Tämän teon seurauksia ei voi vähäksyä. Ensiksikin saattaa aijotun suuren vaaliliiton särkyminen merkitä yhtä tai ehkäpä kahtakin edustajapaikkaa, jotka olisi saatu pienien vaaliliittojen tuhansilla ylijäämä-äänillä, jotka nyt menevät hukkaan. Täytyy nimittäin muistaa, että lepäämään jätetyt lait tarvitsevat puolelleen kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja että sellaisen enemmistön saanti on parhaassakin tapauksessa sangen täpärällä.

Mutta vaikka tämäkin seuraus on kaikin puolin valitettava ,ei se sittenkään ole niistä pahin. Paljon raskaampi ja kohtalokkaampi on hänen tekonsa moraalinen tulos. Iskullaan vaaliliittoa vastaan on hän hajoittanut valkoisen rintaman ja siitä on kovin heikkona hyvityksenä se, että hän on tavallaan sitoutunut itse antamaan oman äänensä lepäämään jätettyjen lakien puolesta.

Huolimatta siis siitä monisanaisesta hymnistä, jonka herra Ståhlberg on puheessaan veisannut laillisuudelle, on hän itse, se on vakaumukseni, tehnyt esiintymisellään meidän lailliselle yhteiskuntajärjestyksellemme karhunpalveluksen. En voi sen vuoksi katsoa hänen uudelleen astumistaan meidän valtiolliselle näyttämöllemme — huolimatta kaikesta hänen lainopillisesta oppineisuudestaan ja mahdollisista entisistä ansioistaan — missään suhteessa ilahduttavaksi.

Vanha Valkoinen.

Lapualaisviha Nurmijärvellä.

Eräs todistaja pyörtynyt kuulustelun aikana oikeudessa.

Rajamäkeläisen nuorukaisen Onni Vainion vaatimuksesta hyvinkääläistä suojeluskuntalaista Eino Tilanderia vastaan vireillepantu syytejuttu oli esillä Nurmijärven ja Hyvinkään käräjillä 6 päivänä syyskuuta 1930. Asianomistaja Vainiolla oli avustajana oikeudenkäynnissä varatuomari K. T. B. Linsén. Vastaaja Tilanderia avusti lakit. kand. varatuomari Olavi Linnove. Syyttäjä vaati Tilanderille rangaistusta törkeästä lievemmän ruumiinvamman tuottamuksesta, mihin vaatimukseen Vainion puolesta yhdyttiin. Lisäksi vaati Vainio Tilanderilta oikeudenkäyntikuluja ja vahingonkorvausta lähes 5,000:— markkaa.

Tilanderin avustaja varatuomari Olavi Linnove huomautti, että Tilander oli suojeluskuntapuseroon pukeutumisensa johdosta joutunut Vainion ja hänen 5 toverinsa taholta oikeudettoman hyökkäyksen alaiseksi, minkä vuoksi Tilander olisi ollut oikeutettu, kommunistien hätyyttämänä ja itseään puolustaakseen, tähtäämään ampumansa laukauksen Vainiota vastaan. Tämän vuoksi ja kun Tilander edellämainitusta huolimatta oli sanotussa tilaisuudessa yrittänyt ampua vain varoituslaukauksen ilmaan, ei oikeudenkäyntiavustaja katsonut vastaajan tehneen mitään rangaistavaa tekoa, vaan anoi syytteen kumoamista ja asianomistajan velvoittamista korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut.

Tämän jälkeen nimettiin molemmin puolin todistajat, joista Tilander halusi jäävätä Urho Laakson. Kun Kihlakunnanoikeus kuitenkin katsoi selvilleкäyneen, että Laakso ei ollut Tilanderin vastapuoli eikä asianosainen, kuultiin Laaksoa todistajana. Kuulustelun aikana Laakso pyörtyi, minkä välikohtauksen Vainio väitti aiheutuneen Laakson heikkoudesta. Vastapuolten todistajain lausunnot olivat hyvin ristiriitaiset. Asianomistaja Vainion avustajan varatuomari K. T. B. Linsénin pyynnöstä siirrettiin asian enempi käsittely tulevien talvikäräjien 4 istuntopäivään.

Kyyditykset.

Kova kohu on viime aikoina nostettu "kyydityksistä" ja muista "väkivallanteoista". Syystäkö vai syyttä. Ehkäpä osittain syystäkin, sillä — se myönnettäköön — valitettaviakin tapauksia on sattunut.

Mutta onko väkivalta aina vääryyttä? Kun isä kurittaa kolttosia tehnyttä poikaansa, on se väkivaltaa. Kun valtio rankaisee rikollista, sisältyy rankaisutoimenpiteisiin väkivaltaa. Harva tuomittu astuisi vapaaehtoisesti rangaistustaan kärsimään. Hänet on sinne väkivalloin vietävä. Täysin lainmukaisesti langetetun kuolemantuomion täytäntöönpano on vielä suurempaa väkivaltaa.

Tämä perheen päämiehen ja valtion harjoittama on laillistettua kuritus- ja rangaistusväkivaltaa. Mutta oikeusjärjestys tuntee laillistettua väkivaltaa muussakin muodossa. Rikoslaissa sanotaan m.m. näin:

"Jos joku suojellakseen itseään tai toista, taikka omaansa tai toisen omaa aloitetulta tai kohtapäätä uhkaavalta oikeudettomalta hyökkäykseltä, on tehnyt teon, joka, vaikka muuten rangaistava, oli hyökkäyksen torjumiseksi välttämätön, älköön häntä tästä hätävarjeluksesta rangaistukseen tuomittako".

Lyhyesti sanoen: väkivalta vääryyttä vastaan on määrätyissä puitteissa sallittua. Silloin puhutaan n.s. hätävarjeluksesta. Ammoisista ajoista lähtien on hätävarjeluksessa suoritettua vastaväkirintaa pidetty lainmukaisena. Käsitys hätävarjeluksen edellytyksistä ja rajoista on vain eri aikoina vaihdellut. Suomen voimassa oleva kirjoitettu laki rajoittaa hätävarjeluksen itsepuolustuksessa toimivaa henkilöä itseään tai toista taikka omaansa tai toisen omaa vastaan tähdättyä oikeudetonta hyökkäystä vastaan tarvittavaan vastaväkivaltaan. Tarkoitetaanko tuolla "toisella", jota myös oikeus puolustaa, myöskin yhteiskuntaa, valtiota ja yhteistä isänmaata, vaiko ainoastaan lähimmäistä sen fyysillisessä muodossa? Se jääköön kirjanoppineiden tutkisteltavaksi kirjoitetun lain puitteissa. Samoin antakoot he lausuntonsa siitäkin, soveltuuko hätävarjeluspykälä tapaukseen sellaiseen, että kansa ottaa ja kyyditsee rajan taakse muutaman kommunistin, jotka on tavattu itse teossa valmistelemassa oikeudetonta hyökkäystä isänmaataan vastaan. Kenties ei vakiintunut lainkäyttömme salli hätävarjeluspykälän soveltamista tällaiseen tapaukseen.

Mutta tosiasia kuitenkin on, että isänmaallisten kansalaisten keskuudessa syntynyt kansanliike ja sen seurauksista syntyneet teot, myöskin "kyyditykset", ovat ainakin useimmissa tapauksissa — poikkeukset täydentävät säännön — sen saman itsesäilytysvaiston synnyttämiä, joka kirjoitetun lain kautta myöntää hätävarjelusteot laillisiksi.

Kirjoitettu laki on kylläkin kansan oikeustajunnan yksi ilmenemismuoto. Mutta lakikirja on ihmistyötä ja sellaisenaan puutteellinen, kuten kaikkikin ihmistyöt. Lain kirjain ei täsmälleen sovi ihmiselämässä kulloinkin esiintyviin tapauksiin.

Kansa, joka pitkään oli odottanut valtion taholta valtiovallalle kuuluvia ja kansan mielestä välttämättömän tarpeellisia vastatoimenpiteitä yhä yltyvää kommunismia vastaan, rikollisjoukkoa vastaan, joka ihan julkisesti valmisteli oikeudentonta hyökkäystä omaa isänmaataan vastaan, menetti lopulta kärsivällisyytensä. Menetti sen valtiovallan heikkouden ja toimettomuuden vuoksi. Kansan sielussa piilevä itsesäilytysvaisto pakoitti rauhalliset miehet ottamaan askeleen, jota heikko hallitus ei kyennyt ottamaan, ryhtymään tekoihin, jotka se katsoi välttämättömiksi kommunistien taholta uhkaavan oikeudettoman hyökkäyksen torjumiseksi.

Nämä kansanmiehet, myöskään nämä vastaväkivallan harjoittajat eivät teoillaan pyrkineet saamaan itselleen eikä toiselle laitonta aineellista eikä muutakaan lainvastaista etua. Eivät myös muut rikoksentekijäin tavalliset vaikuttimet ohjanneet heidän toimintaansa. Sitä ohjasi isänmaallinen mieli ja kansan yhteinen paras.

Sanottakoon kyydityksistä mitä hyvänsä, niin tosiasiaksi jää, että nekin olivat siveellisesti hyväksyttävistä vaikutteista syntyneitä vastaväkivallantekoja, joilla, kun nyttemmin jo eronneet hallitukset eivät kyenneet sitä tekemään, kommunismi maassa vaimennettiin.

Tulos on toistaiseksi ainakin näennäisesti saavutettu. Rauha työmailla kuuluu olevan siedettävä, eikä kommunistista herjaustulvaa julkisuudessa tällä haavaa virtanaan valu.

Sitäpaitsi on meillä nyt myöskin hallitus, jolta ei puuttune tahtoa eikä kykyä itse hoidella kommunisteja täysin laillisen käsittelyn avulla, niin etteivät enään päätänsä nosta.

Me kyytimiehet olemme Maureja, jotka olemme tehtävämme tehneet. Poistukaamme näyttämöltä, ei vain näyttämön takaa. Meitä ei nyt enään tarvita.

Kuljetustyöläinen.

Napposen merkkilaukaus!

Sosialistisesti demooninen Heinäveden kunnanvaltuutettu ja kunnallislautakunnan esimies, sotilaskarkuri, puukkojunkkari y.m., y.m. Napponen (onkohan kovin syövyttävästi happonen?), on Suomen Sosialidemokraatti-lehden testin mukaan aivan puhdasverinen sos.-demo, joten nyt on meille annettu selvät osviitat, mitä heidänlaisten puolelta on odotettavissa, ja nyt mekin puolestamme ymmärrämme heihin "suhtautua" yhtä suoraviivaisesti, eli siis sanottuna selvällä suomenkielellä; aivan samalla tavoin kuin heidän "äkkijyrkkiin veljiinsäkin" eli kommunisteihin.

Lisää vain, sos.-demot, tällaista "tuulenkylvöä", niin takaanpa, että saatte piankin oikein luissanne tuntuvaa "myrskynniittoa"!

Linjasuora.

Alkaa rauhoitusaika, sanoi Köpi, kun lapuanliikkeen kyydityskielto-julistuksen luki.

*

Vihtorin kärryt, sanoi siltasaarelainen, kun VA-merkillä varustetun auton näki.

Kokkola 1930. Sanomalehti O.Y. Kokkolan Kirjapaino.